

Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна

Економічний факультет

Кафедра економіки та менеджменту

Кваліфікаційна робота бакалавра

на тему: «ПІДВИЩЕННЯ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА»

Виконала: студентка 4 курсу,
гр. ЕХз 41

Спеціальності 073 «Менеджмент»
Освітньо-професійної програми
«Менеджмент бізнес-процесів»

_____ Уляна ДЕПУТАТ

Керівник наукової роботи: кандидат
економічних наук, доцент

_____ Світлана БАБИЧ

Рецензент: кандидат
економічних наук, доцент
Національний аерокосмічний
університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
_____ Гатило В.П.

Харків – 2023

ЗАВДАННЯ

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
1.1. Сутність та призначення основних показників ефективності господарської діяльності підприємства	6
1.2. Методичні аспекти оцінки рентабельності	13
1.3. Фактори, що визначають рівень рентабельності організацій.....	20
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «АСД ЛОГІСТИК»	25
2.1. Загальна характеристика підприємства ТОВ «АСД ЛОГІСТИК»....	25
2.2. Аналіз фінансово-економічного стану ТОВ «АСД ЛОГІСТИК»	32
2.3. Дослідження рентабельності та напрями її підвищення ТОВ «АСД ЛОГІСТИК»	40
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	50
СПИСОК ВИКРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	52

ВСТУП

Актуальність теми. В умовах ринкових відносин значно підвищується відповідальність й самостійність організацій стосовно ухвалення управлінських рішень по забезпеченню ефективності власного бізнес-процесу. Питання результативності посідає одне з головних місць серед загальної кількості проблем, які постають перед компаніями. Вона турбує економічну науку і господарську діяльність протягом багатьох століть. Найбільш насущним це питання постає на сьогоденному етапі зростання економіки через збільшення недостатчі ресурсів та сировини, загостренням конкуренції, інтернаціоналізацією бізнесу, зростанням підприємницьких ризиків.

Для аналізу рівня доцільності діяльності реалізації бізнес-процесу найчастіше за все застосовують відносні показники - тобто рентабельності, які є всеохоплюючими показниками економічної користі від виробництва. На основі оцінки динаміки рівнів рентабельності можна встановити, які види продукту чи які бізнес-операції надають велику прибутковість. Це є найбільш актуальним в сучасних, ринкових умовах, де фінансова стійкість організації залежить від специфіки діяльності виробництва.

Вчені, які займалися питанням рентабельності в сучасній економічній науці: Мних Є.В., Гаватюк Л.С., Гудзь П. та Гудзь М., Дзюбенко О.М., Кадацька А.М., Гораєцький Р.С., Синиця Ю.С., Стрішенець О., Несвіт В.І., Чернятин М. та інші [5,7, 11, 27, 36].

Від того, наскільки правильно обчислені та проаналізована динаміка показників прибутковості, наскільки обґрунтовано вони відображають властивості сутнісної характеристики, залежить підсумок подальшого ретроспективного і перспективного аналізу й відповідне прогнозування заходів функціонування компанії. В даних реаліях для цієї мети використовуються різноманітна чисельність індикаторів, що підкреслюють раціональність окремих аспектів. Все вищезначене обумовило актуальність теми.

Метою кваліфікаційної роботи є розроблення теоретичних і методичних основ, практичних рекомендацій з підвищення рентабельності на підприємстві.

Відповідно мети вирішені наступні завдання:

- узагальнені основні показники ефективності господарської діяльності;
- опрацьовані сучасні методичні підходи оцінки рентабельності;
- визначені чинники підвищення ефективності;
- проведено аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «АСД ЛОГІСТИК»;
- обґрунтовані напрями підвищення рентабельності ТОВ «АСД ЛОГІСТИК».

Об'єктом дослідження є процес господарської діяльності ТОВ «АСД ЛОГІСТИК».

Предмет дослідження – методичні основи організації діяльності транспортного підприємства у напрямку підвищення рентабельності.

Методи дослідження. Методологічну й теоретичну базу дослідження становили роботи вітчизняних і закордонних вчених і фахівців в сфері розвитку проблем формування і підвищення рентабельності, а також нормативні і законодавчі акти України.

У процесі написання дипломної роботи були використані матеріали державної статистики, звітні дані підприємств. Для досягнення поставленої мети дослідження в роботі використовуються загальнонаукові методи – метод наукової абстракції та групування, метод порівняння, моделювання, метод факторного, економічного і системного аналізу, метод наукової класифікації і систематизації.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості застосування підприємствами запропонованих заходів щодо напрямків та резервів підвищення рентабельності.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність та призначення основних показників ефективності господарської діяльності підприємства

У виробничій практиці будь-якої компанії приймає участь певна кількість взаємоузгоджених організаційних, трудових, матеріальних і фінансових чинників. Відповідно головною ціллю стає максимально більше і раціональне їх застосовування у власному бізнес-процесі. Дія спрямованості даних чинників на бізнес-процес відображується у подальшому в результатах господарювання, а економічний аспект у грошовій формі, і є результатом.

Ступінь результативності бізнес-процесу будь-якого суб'єкта окреслюють фінансові результати, отримані в ході функціонування, до яких прийнято відносити доходи, витрати та рентабельність. Визначення «фінансові результати» відповідає на питання запланованого завдання: скільки одержано і якою ціною вдалося досягнути [1, 8, 9]. Дохідність організацій є одним з найголовніших ознак, які показують її фінансове становище. Така ознака окреслює ціль підприємницької діяльності.

Під доходами мається на увазі зростання економічного зиску у наслідку зростання грошових коштів, іншого майна або погашення власних зобов'язань, що врешті призводить до збільшення грошової маси цього суб'єкта господарювання.

Доходи можна групувати за наступними видами [10, 18]: доходи (виручка) від реалізації; доходи від іншої операційної діяльності; доходи участі в капіталі; інші та надзвичайні доходи.

Доходи від реалізації підкреслюють суцільні надходження від організації бізнесу без вирахування пропонованих знижок, повернення власного продукту та непрямих податків (ПДВ, акцизний збір, тощо). Компанії, ключовою діяльністю яких є реалізація цінних паперів, тлумачать під доходами ціну, за якою продано

цінні папери, та суму компенсації за здійснення інших операцій. До доходу від реалізації можна віднести наступні умови [16]:

- споживачу надані ризики й вигоди, пов'язані з правом володіння певним продуктом;
- після купівлі організація не здійснює керування та контроль за продуктом;
- розмір доходу може бути достеменно сформований;
- є переконання, що в наслідок продажу відбудеться зростання економічних переваг організації, а пов'язані з цим витрати можуть бути достеменно сформовані.

Стосовно інших операційних доходів, то вони показують розмір коштів, отриманих від операційної діяльності організації, крім доходу від реалізації: кошти від оренди активів; суми доходу курсових різниць; відшкодування активів; суми отримані від реалізації оборотних активів (за винятком фінансових інвестицій). Переходячи до доходу від участі в капіталі, то він показує надходження, які одержані від здійснених вкладень у структурні об'єднання або спільні компанії, тобто на підставі обліку участі в капіталі. Нарешті інші фінансові доходи налічують дивіденди, відсотки, тощо, отримані від інвестицій (фінансових). Задля обліку інвестицій використовують метод участі в капіталі, на тлі якого їх балансова ціна міняється стосовно коливань долі вкладника коштів у об'єкт інвестування.

Інші доходи враховують дохід, що створюється під час простого функціонування, але не зв'язані з операційною діяльністю компанії. При цьому під простим функціонуванням мається на увазі будь-яка базова діяльність організації, а також процедури, що її задовольняють або створюються в результаті її здійснення.

Відповідно надзвичайних доходів, вони показують некомпенсовані витрати від надзвичайних (непередбачених) подій (аварії, пожежі, тощо), в тому числі затрати на попередження створенню втрат від стихійного лиха та техногенних аварій без розміру страхової компенсації та покриття втрат від непередбачуваних ситуацій через інші джерела; доходи від інших подій та операцій, які

узгоджуються з дефініцією надзвичайних. При цьому під надзвичайною діяльністю розуміють діяльність, яка відрізняється від звичайної несподіваністю та неможливістю постійного повторення в майбутньому.

Основний наслідок здійснення бізнес-процесу виокремлюється за допомогою цілого ряду ознак, які поділяють на абсолютні та відносні. До першої підгрупи належить прибуток організації, а до другої – рентабельність [4, 26, 34].

Під загальним визначенням прибутку розуміються його найрізноманітніші прояви (види). При цьому деяка складність у його вивченні обумовлена браком у теоретичних аспектах чіткої систематизації фінансового результату, що не може не відбиватися на обліковій роботі організації, бо ґрунтується на достовірності отриманої інформації, що потрібна задля прийняття керівних рішень.

На сьогодні серед дослідників є різні думки щодо дефініції «прибуток», проте суттєвий аспект вчених розкриває прибуток лише з кількісної сторони.

Так, Покропивний С. окреслює прибуток, як певну долю доходу, що утримується після відрахування усіх витрат пов'язаних з організацією бізнес-процесу. Описуючи надлишок надходжень над затратами, прибуток показує ціль функціонування та є ключовим вимірником результативності [31].

Стосовно думки Бойчик І.М., то прибутком вважається частина доходу, що лишається суб'єкту господарювання після відшкодування витрат, пов'язаних з бізнес-процесом та необхідними операціями.

Івахненко В.М. описує дане поняття, як загальний фінансовий індикатор здійснення бізнес-процесу, тобто частина виручки організації, що лишається після відрахування всіх витрат пов'язаних з організацією бізнесу [19].

За дефініцією Мазаракі А., прибутком вважається різниця між вартістю продажу та собівартістю продукту, обсягом грошових надходжень від реалізації й сумою витрат на створення та просування продукту на ринку.

Усі зазначені визначення вчених описують дефініцію прибутку, перш за все, з кількісної сторони, проте при цьому не відкривається його економічний зміст. Натомість Моляков Д. розуміє під прибутком грошовий вимір створення частини вартості додатково-отриманого продукту. Поддєрьогін А. окреслює прибуток, як

долю новоствореної вартості, тобто готової до розподілу. Отже, зазначається значимість у даних поняттях самого процесу отримання грошей від реалізації власного продукту.

Нарешті, прибуток є основним мотиватором розвитку економіки, бо саме його зростання формує привабливість компанії, відповідно віддачі від вкладених грошей та ефективності грошових потоків. Відповідно процесів глобалізації, вільний трансферт грошей з однієї країни в іншу, впливає на зміни структури економіки держав, прибуток привертає увагу науковців. Саме через це зміст дефініцій «прибуток» і «збиток» постійно зазнавав змін [28].

Загальноприйняті теорії визнають, що плюси прибутку використовують не лише власники організацій. Користувачі також отримують суттєві переваги, бо підприємство, метою якого є отримання прибутку, одержує користь тоді, коли створює продукцію, що потрібна для споживачів. Але найсуттєвіше твердження на користь прибутку - це те, що він дає можливість компаніям бути вигідним суспільним і економічним важелем. Отже, прибуток визначає результативність функціонування підприємства за всіма сферами його діяльності: виробничою, збутовою, постачальницькою, фінансовою та інвестиційною. Він є фундаментом розвитку організацій, фірм та посилює фінансових відносин з партнерами.

Відзначимо важливу річ, що механізм розподілу прибутку організації через податкову систему допомагає доповняти дохідну складову державного бюджету, це дає перспективу країні реалізовувати заплановані плани зростання економіки. Досліджуючи функцію прибутку в ринковій економіці, можна визначити, що вона не завжди позитивна, тому що деякі різновиди прибутку є основою лише власного підвищення фінансового стану окремих категорій людей і не приносять користі товариству. Це відноситься перш за все до прибутку, одержаного від недоброчесних торговельних операцій, невинуватено завищених цін у зв'язку з монопольною ситуацією на ринку, від «тіньової» економіки.

Прибуток підприємства – це перевершення доходної частини від організації бізнесу над обсягом видатків. Показник прибутку також характеризує результати роботи підприємства, але лише абсолютні результати. Собівартість – вартість

факторів здійснення бізнес-процесу, тобто ресурсів, потрібних задля здійснення продукту, до яких відносяться робоча сила, природні багатства, засоби виробництва, капітал, тощо, тобто які необхідно витратити на процес виробництва та збут власного продукту. Саме собівартість відшкодовує здійснені витрати, забезпечуючи повтор бізнес-процесу в попередніх розмірах [2, 13]. Авансовані вкладення – кошти, які вкладені у виробництво певного товару, до яких відносяться власний та позиковий капітал, основні та оборотні засоби.

Вважаючи, що прибуток підкреслює абсолютний ефект функціонування, не враховуючи вартість використаних ресурсів, то результати показника рентабельності повніше окреслюють ефективність, а значить і результативність бізнес-процесу. Тобто рентабельність є індикатором, який характеризує економічний аспект ефективності, тому часто визначаючи її відбувається ототожнення з ефективністю [6, 25].

Зокрема, основні відмінності між показниками рентабельності та прибутку показано на рис.1.1.

В різних джерелах наводяться наступні визначення [3, 14, 16]:

- рентабельність (від *rentable* - прибутковий, дохідний) – показник, що показує застосовування речових, трудових та інших ресурсів;
- рентабельність – міра прибутковості, економічності, дохідності роботи компанії, окремих бізнес-операцій, корисність створеного продукту;
- рентабельність – доля доходу, отриманого на кожну гривню вкладену чи витрачену на виготовлення кінцевого продукту;
- рентабельність – співставлення доходу з авансованою сумою на здійснення бізнес-процесу;
- рентабельність – узагальнюючий індикатор результативності бізнес-процесу, що відображує співставлення між результатами та затратами на виготовлення кінцевого продукту;
- рентабельність – відносна ознака, що підтверджує ефективність організації бізнес-процесу.

Рисунок 1.1 – Порівняльна характеристика показників

Прибуток окреслює наслідки здійснення бізнес-процесу і залежить від тиску дії різноманітних факторів. Є властивості у створенні прибутку компаній в залежності від напрямку їх функціонування, сфери приналежності бізнес-процесу, обраної форми власності та організації ринкових взаємовідносин з іншими.

Накопичення доходів і прибутку організацій відбувається по мірі реалізації власного продукту. Відповідно законодавчим актам операції продажу підтверджуються за датою відвантаження продукту або зарахування грошових надходжень на рахунок суб'єкта [15, 17]. Не дивлячись на визначення часу продажу в нормативних актах дійсне створення у організації прибутку від реалізації існує лише за умови, коли така здійснюється по-справжньому, тобто коли гроші від споживача поступають до виробника.

Візуалізуємо процес з формування прибутку організації (рис. 1.2).

Головними задачами управління формуванням прибутку є [12, 21]:

1. Виявлення ключових основ його створення.
2. Задоволення збільшення суми прибутку враховуючи потенційні ресурсні можливості організації та стан сучасної кон'юнктури на ринку.
3. Встановлення на підставі моніторингу якнайкращої рівноваги між рівнем прибутковості та ймовірним ступенем ризикових подій.

4. Формування максимально-можливої ринкової вартості бізнесу.
5. Впровадження заходів задля підвищення ліквідності та платоспроможності організації та окремих бізнес-операцій.
6. Постійне підвищення конкурентоздатності, інвестиційної зацікавленості та іміджевої організації на довгострокову перспективу.

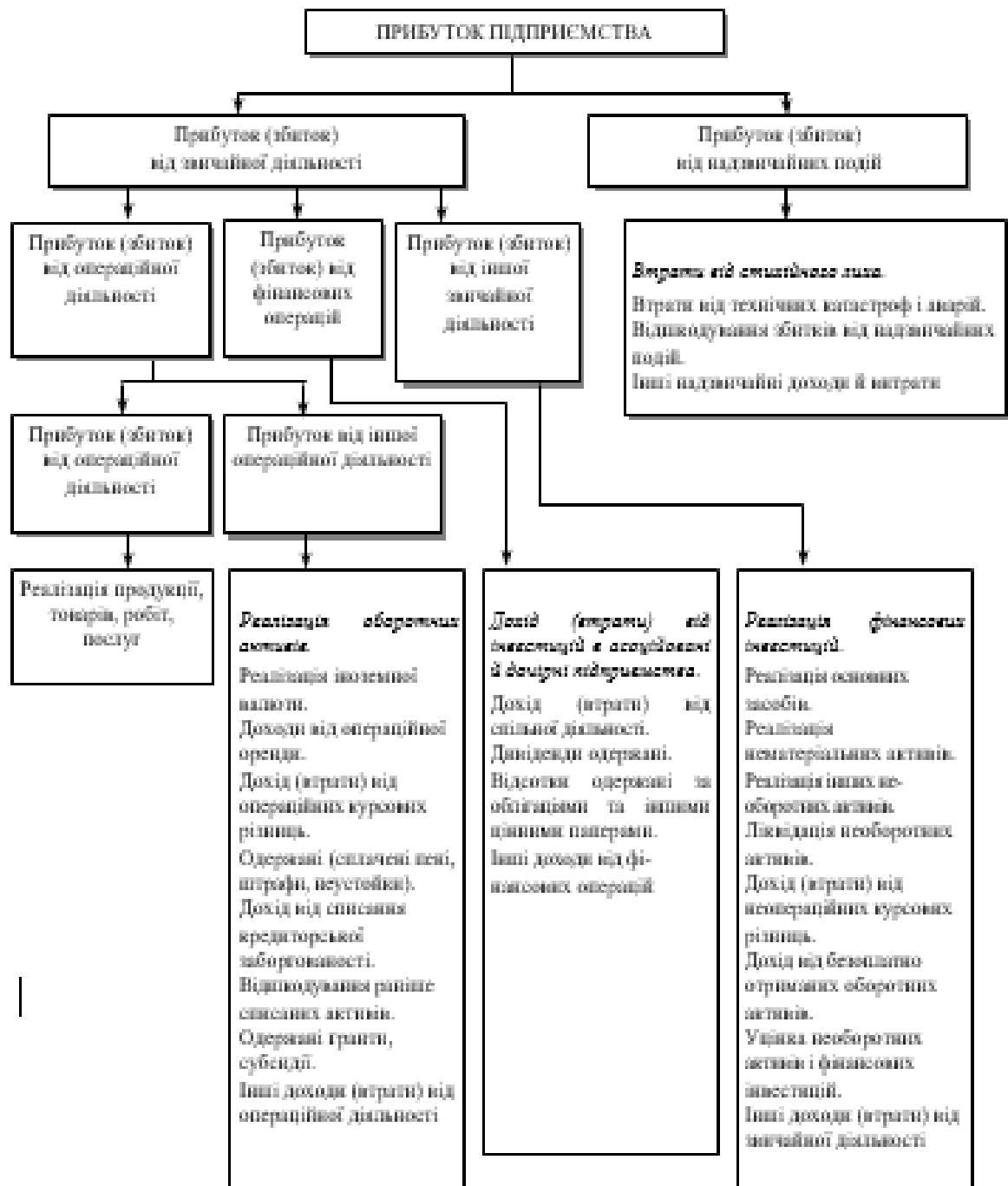

Рисунок 1.2 – Схема формування прибутку, відповідно стандартів

Значний вплив на формування прибутку здійснюють два аспекти: ціна, що відображує витрати та відповідні обсяги реалізації, які залежать від залишків нереалізованого продукту. Відповідно доля доходу у межах ціни таким чином залежить від раціонального методу просування товару на ринку (рис 1.3).

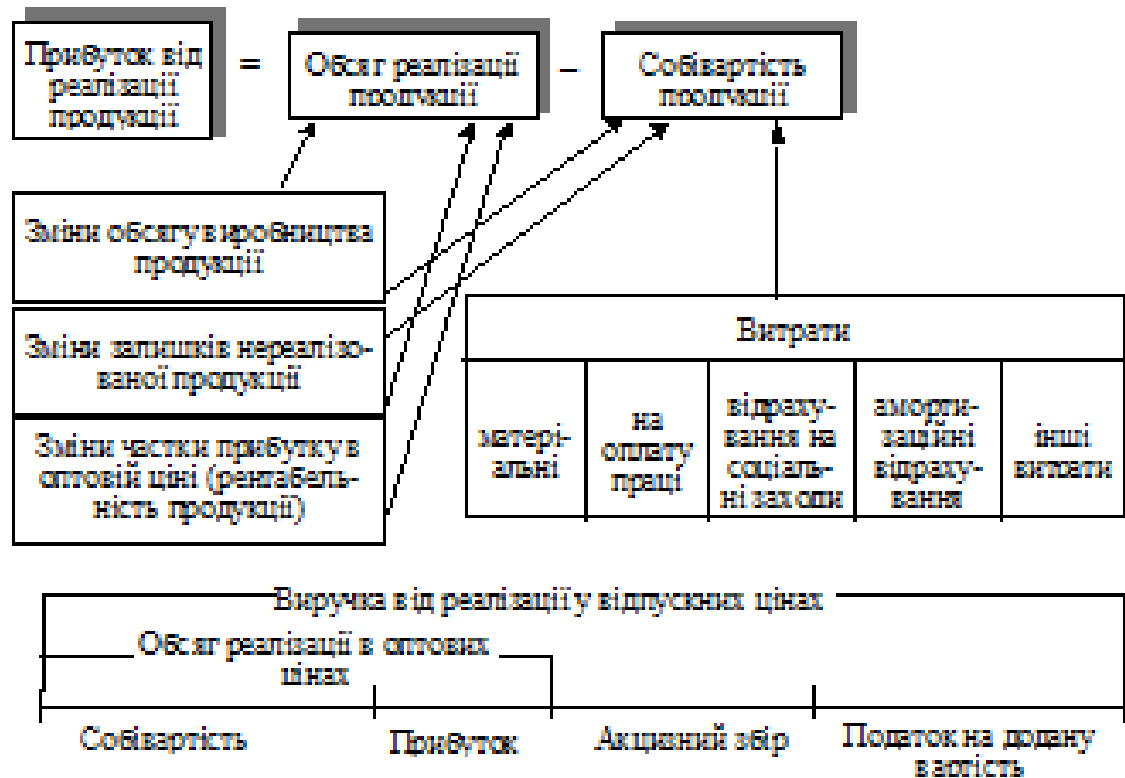

Рисунок 1.3 – Процес отримання прибутку від реалізації продукту [13]

Отже, можна зазначити, що потенційні можливості організації чинити вплив на збільшення обсягів отриманого прибутку від реалізації є можливим аспектом функціонування та доволі вагомим фактором, що реалізується запроваджуючи збільшення власної потужності та зменшення залишків нереалізованого продукту.

1.2. Методичні аспекти оцінки рентабельності

Стосовно використання індикатору рентабельності, то він окреслює рівень раціональної організації бізнес-процесу, залучених до нього ресурсів, здійснених відповідно затрат, задіяного майна, тобто підкреслює рівень прибутковості

компанії та наявних складових ходу реалізації бізнес-операцій. Однак не можливо охарактеризувати інтенсивність здійснення бізнес-процесу за підтримки одного показника рентабельності, тому застосовуються різноспрямовані визначення рентабельності, кожне з яких характеризує прибутковість організації з різних сторін. Проте всі ці показники являють собою відношення фінансових результатів до відповідних витрат у грошовому вимірі [24].

Узагальнюючи усі прояви визначення рентабельності, можна здійснити угруповання за двома головними аспектами: визначення рентабельності функціонування бізнесу та рентабельності задіяних ресурсів (рис. 1.4).

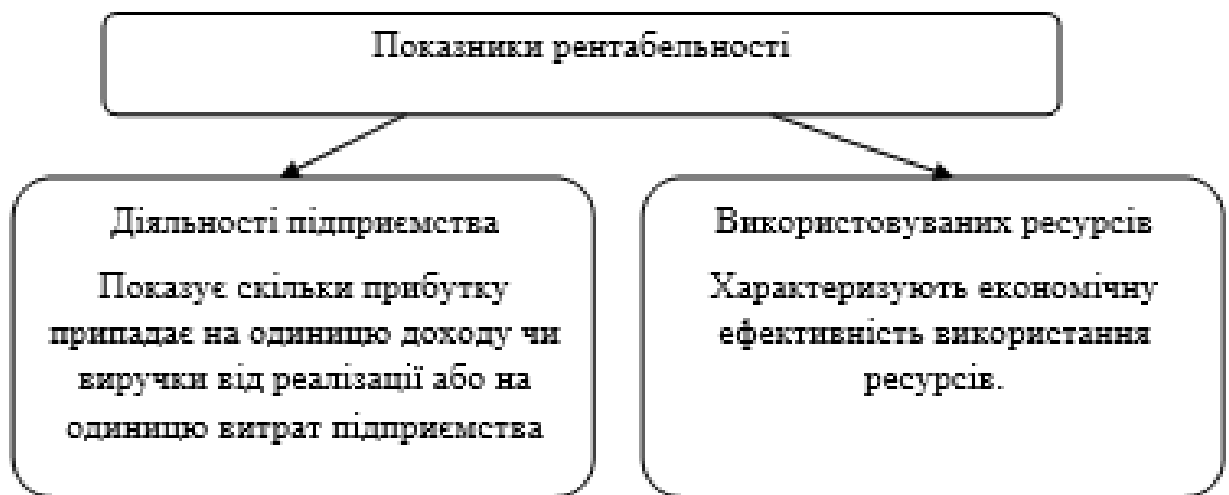

Рисунок 1.4 – Загальні ознаки показників рентабельності [23]

Далі розглянемо розрахунки складових рентабельності функціонування компанії та організацій власного бізнесу (рис.1.5).

Рентабельність грошових надходжень від реалізації ($P_{вр}$) визначається співставленням чистого прибутку (ЧП) та отриманої виручки від реалізаційних операцій ($Вр$):

$$P_{вр} = \frac{ЧП}{Вр} \times 100\% \quad (1.1)$$

Даний розрахунок визначає розмір прибутку, який припадає на 1 гривню реалізованого власного продукту, відповідно його зростання підкреслює

зменшення витрат на створення продукту або зростання ціни (збільшення доданої вартості) власного продукту [23].

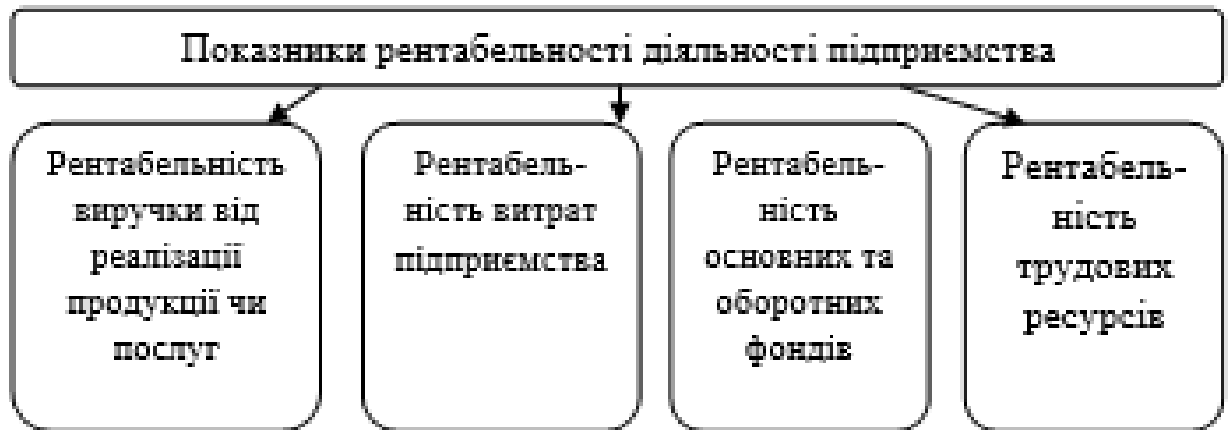

Рисунок 1.5 – Індикатори рентабельності організації бізнес-процесу

Визначення рентабельності витрат організацій (P_v) відбувається співставленням прибутку, отриманого від операційної діяльності (P_o) та виробничих витрат здійснення бізнес-процесу (B_v):

$$P_v = \frac{P_o}{B_v} \times 100\% \quad (1.2)$$

Окреслює окупність витрат й відповідну долю прибутку, що приходить на гривню здійснених витрат.

Ідентично визначаємо рентабельність реалізованого продукту (P_{pr}), співвідношенням прибутку від реалізації (Π) та собівартістю (C):

$$P_{pr} = \frac{\Pi}{C} \times 100\% \quad (1.3)$$

Підкреслює окупність витрат, що припадають на виробництво продукту організації.

Надалі визначення рентабельності витрат на персонал відбувається завдяки співвідношенню чистого прибутку з фондом оплати праці (ФОП):

$$P_{fon} = \frac{ЧП}{ФОП} \times 100\% \quad (1.4)$$

Стосовно раціональності (рентабельності) задіяних у бізнес-процес ресурсів, то також передбачена певна низка показників (рис. 1.6).

Рисунок 1.6 – Індикатори рентабельності використання ресурсів

По-перше розрахунок рентабельності основних засобів ($P_{OЗ}$) відбувається завдяки співвідношенню чистого прибутку та середньорічної вартості ОЗ:

$$P_{OЗ} = \frac{ЧП}{\overline{OЗ}} \times 100\% \quad (1.5)$$

По-друге рентабельність оборотних засобів ($P_{OБЗ}$) визначається співвідношенням чистого прибутку та середньорічної вартості оборотних засобів (ОБЗ):

$$P_{OЗ} = \frac{ЧП}{\overline{OБЗ}} \times 100\% \quad (1.6)$$

Обидва показники підкреслюють використання відповідно основних та оборотних засобів й встановлюють долю прибутку, отриманого з кожної гривні, задіяних поточних активів чи оборотних засобів [29].

Рациональність роботи співробітників можна окреслити через рентабельність праці ($P_{тр}$), тобто співвідношенням прибутку та середньорічної чисельності робітників ($Ч_{пр}$), підкреслюючи прибуток на одного робітника:

$$P_{тр} = \frac{ЧП}{Ч_{пр}} \times 100\% \quad (1.7)$$

Розрахунок рентабельності сукупного капіталу (вкладень усіх коштів у бізнес-процес) визначається співвідношенням прибутку до середньорічної суми капіталу за балансом (СК):

$$Poz = \frac{ЧП}{СК} \times 100\% \quad (1.8)$$

Збільшення результату корелюється зі збільшенням прибутку або вартості засобів організації.

Визначення рентабельності акціонерного капіталу відбувається завдяки співвідношенню прибутку та середньорічній вартості власного капіталу (ВК):

$$Poz = \frac{ЧП}{ВК} \times 100\% \quad (1.9)$$

Підкреслює розмір отриманого прибутку на гривню капіталу власників.

Так як з усіх розглянутих показників розмір рентабельності власного капіталу є досить важливим як для прийняття власниками остаточного визначення про доцільність (недоцільність) продовження і розширення діяльності підприємства, для потенційних інвесторів – про перспективу отримання прибутку від вкладених коштів, тому доцільно розглянути методи фінансового аналізу цього показника, крізь призму впливу на нього різних факторів, котрі є опосередкованим впливом управлінських рішень виробничого, інвестиційного та фінансового характеру (рис. 1.7) [38].

Для здійснення факторного аналізу рентабельності власного капіталу використовують метод фірми «Дюпон» (американська компанія, яка виробляє хімічні матеріали) – це метод здійснення фінансового аналізу, в основу якого покладене рівняння, що встановлює ототожнення між доходом від інвестованих коштів, оборотністю наявних активів, доходом та коливаннями капіталізації.

Тобто визначення рентабельності власного капіталу, згідно з цією моделлю, значно залежить від: рентабельності здійснення організації просування власного продукту ($P_{пр}$ – реалізована продукція, послуги), віддачі вкладених ресурсів (Oa – оборотність активів), структури інвестиційних вкладень у бізнес-процес з урахуванням їх джерел ($K\phi з$ – коефіцієнт фінансової залежності), які з різного

боку характеризують теперішній стан компанії (А, П – відповідно активи та пасиви, ВК - власний капітал):

$$Р_{ВК} = Р_{пр} \times Оа \times Кфз = \frac{ЧП}{ВК} = \frac{ЧП}{Вр} \times \frac{Вр}{А} \times \frac{А-П}{ВК} \quad (1.10)$$

Тож для визначення рентабельності та окреслення використання власного капіталу потрібно використати індикатори прибутку компанії та вагомість власного капіталу у вартісному вираженні, а за умови більш глибокого здійснення аналізу долучаються визначення оборотності активів та розрахунки коефіцієнту фінансової залежності з урахуванням активів та пасивів. Активи – це відображення на певну дату матеріальних цінностей, коштів та боргових вимог, які належать підприємству, в свою чергу пасиви – сукупність наявних у компанії боргів та існуючих зобов'язань [32].

Рисунок 1.7 – Вплив рішень на рентабельність власного капіталу

Так власний капітал є альтернативою грошового забезпечення функціонування організації, не залучаючи при цьому позикових грошей.

Розрахунки індикатору фінансової залежності окреслює співвідношення наявних зобов'язань до вартості існуючих активів, тож зростання значення в динаміці свідчить про негативні фінансові можливості компанії [37].

Визначення оборотності активів або інакше кажучи ресурсовіддачі відображає раціональність використання останніх та підкреслює кількість оборотів однієї гривні на момент здійснення дослідження. Зазначимо візуалізувавши різноманітність факторів впливу на оборотність активів (рис. 1.8).

Рисунок 1.8 – Фактори, які впливають на оборотність активів організації

Для здійснення факторного аналізу крім трьох факторного методу також використовують п'яти факторний. Відповідно для здійснення залучають наступні данні: відображення операцій з реалізації, визначення ступеню фінансової залежності, доля поточних (термінових) зобов'язань та стан поточної платоспроможності й індикатор оборотність наявних поточних активів (рис. 1.9) [33, 37, 40]

Відповідно співвідношення показників поточних активів до пасивів визнається ліквідністю в короткостроковому періоді (операційний цикл), що

підкреслює можливості компанії перекрити власні зобов'язання у короткостроковій перспективі.

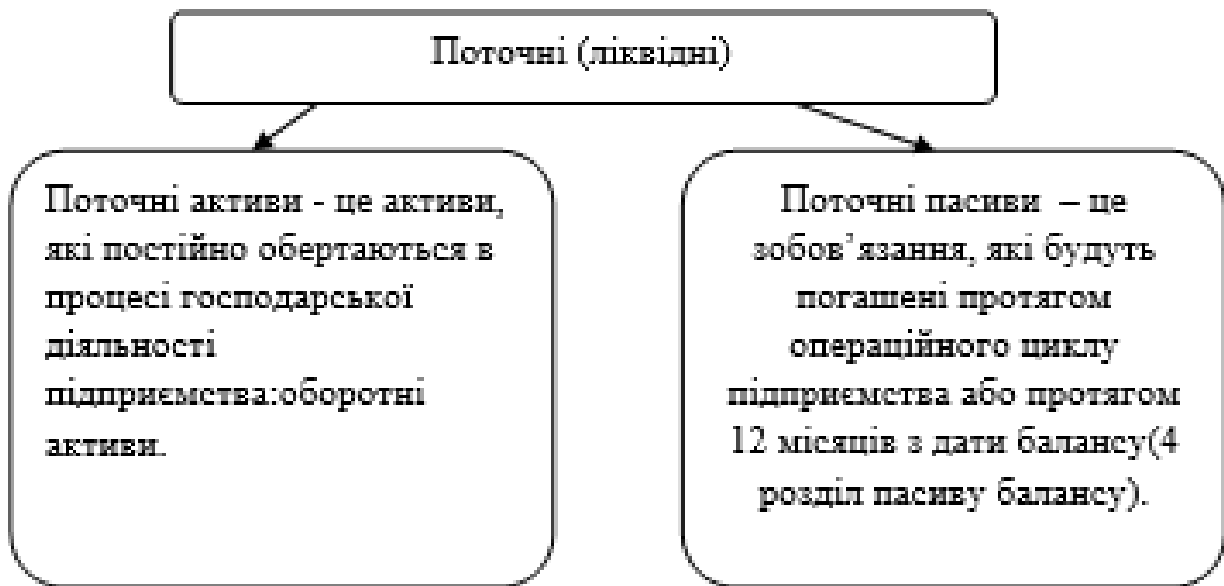

Рисунок 1.9 – Характеристика ліквідності активів та пасивів

Отже, визначення різноманітне-спрямованих показників рентабельності здійснення бізнес-процесу організації, підкреслює результативність господарювання, як в цілому так і за різними векторами спрямування. Пофакторні методи аналізу дозволяють визначити вплив різних складових на результати індикатору рентабельності.

1.3. Фактори, що визначають рівень рентабельності організації

Визначаючи та досліджуючи фактори впливу на рентабельність ми ототожнюємо їх з чинниками формування прибутку організації (рис. 1.10).

Угрупування виявлених чинників впливу на зовнішні та внутрішні дозволяє їх оцінити та здійснити їх негативний вплив на здійснення бізнес-процесу, а отже організувати власний бізнес більш ефективно без зайвих авральних ситуацій. Спочатку привернемо увагу до факторів, що безпосередньо залежать від компанії та її функціонування, відповідно на які можна впливати та корегувати. Групу

внутрішніх чинників потрібно розглядати у взаємозв'язку з запланованими цілями та завданнями основної діяльності й відповідно деталізувати на виробничі та поза виробничі. Перші стосуються організації бізнес-операцій та знаходяться в залежності від основної діяльності, другі не мають такої залежності [35].

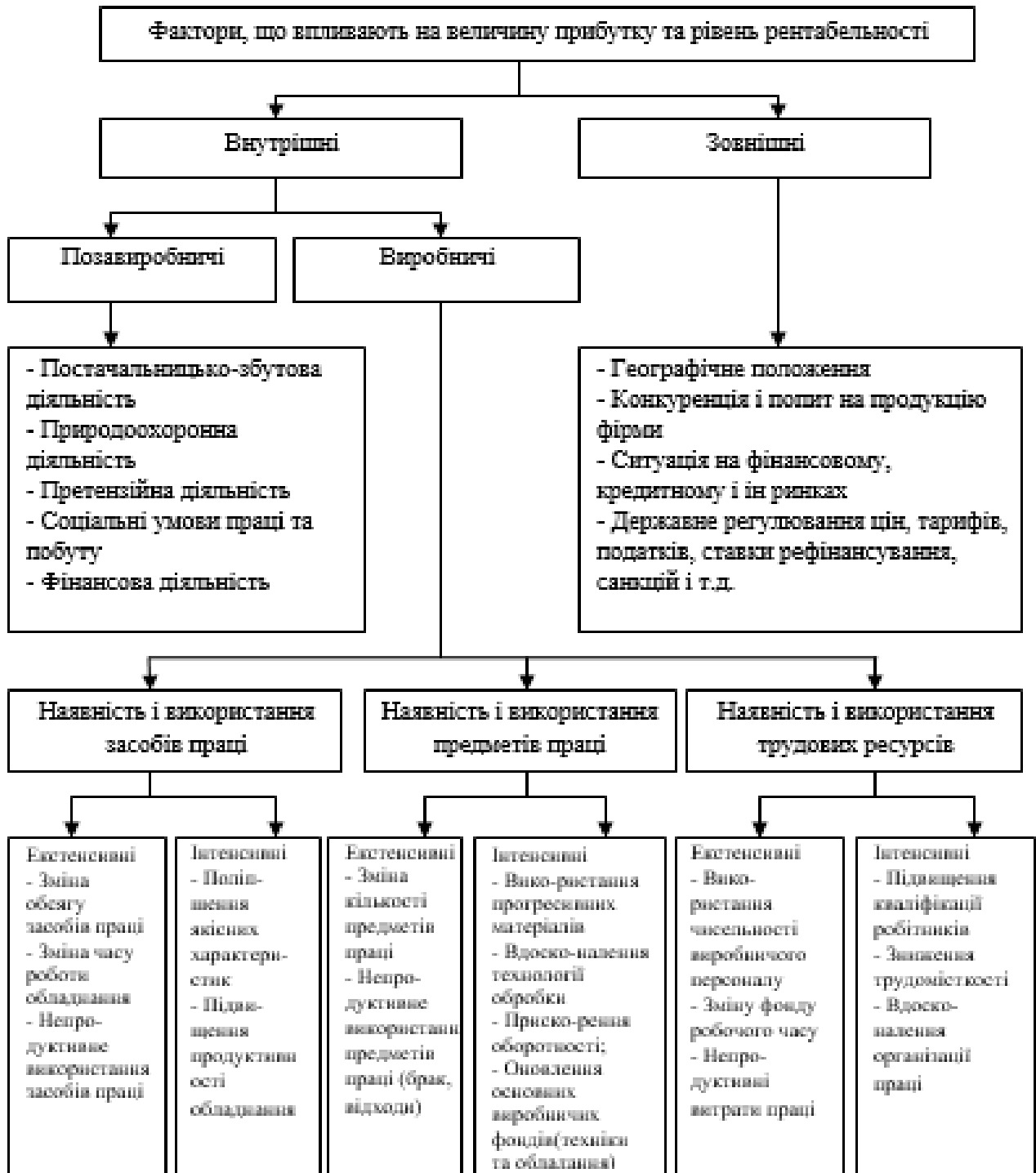

Рисунок 1.10 – Фактори впливу на результати рентабельності

Відповідно, друга група (поза виробнича) факторів не менш важлива, бо налічує поставно-збутові й транспортні операції, які вкрай важливі для виконання власних зобов'язань організації та створення умов раціональної організації бізнесу. Також до даної групи відносяться заходи забезпечення екологічної безпеки та природоохоронні засоби супроводу окремих видів діяльності.

Також на розмір прибутку та відповідно значення рентабельності здійснюють вплив фінансові аспекти функціонування (штрафи, санкції, тощо), що у подальшому не тільки гальмує розвиток компанії а й відображується на її іміджі та опосередковано на соціальних умовах колективу. До поза виробничих факторів також можна віднести деякі адміністративні аспекти, тобто управління капіталом, робота з цінними паперами та інші неопераційні спрямування.

Головними елементами, а отже виробничими факторами будь-якого бізнес-процесу вважаються засоби та предмети праці та використання трудових ресурсів. Відповідно раціональне їх використання значно підвищує кількісно-якісні параметри здійснення бізнес-операцій функціонування організацій [39].

Спираючись на визначене, окреслені фактори є підґрунтям підвищення прибутковості та раціонально-комплексний підхід їх використання поєднує процеси інтенсифікації бізнес-операцій. Також можна розглядати вплив даної групи факторів у двох аспектах: екстенсивному та інтенсивному впливі на здійснення бізнес-процесу. Стосовно екстенсивного спрямування, то воно пов'язано зі зрушеннями саме кількісних параметрів реалізації бізнес-процесу:

- коливання кількості одиниць засобів праці та відповідно часу їх роботи, також розширення потужності через впровадження нових ланок та більш раціональне використання існуючого устаткування;

- зміна кількісних параметрів предметів праці, уникнення браку, зменшення відходів або повторне їх використання, використання більш сучасних технологій переробки сировини, тощо;

- оцінка коливань чисельності та відповідно корисного часу роботи, моніторинг непродуктивної праці, зниження простоїв в роботі, тощо.

Кількісні зміни, що відбуваються стосовно коливанням виробничих факторів, впливає на зміни обсягів виробництва компанії які повинні бути обґрунтованими з точки зору не тільки нарощування прибутку але й співставленням зростання витрат.

Звертаючись до інтенсивного аспекту виробничих факторів, то він пов'язаний саме з якісними параметрами використання виробничих чинників:

- покращення та модернізація устаткування, що супроводжується зростанням продуктивності або обґрунтована заміна існуючого обладнання на більш сучасне;
- використання у бізнес-процесі матеріалів з новітніми характеристиками, що дозволить покращити технологічні операції та прискорити час обробки й скоротити тривалість циклу виготовлення власного продукту;
- постійне зростання професійно-кваліфікаційних навичок співробітників, що призведе до покращення організації функціонування бізнес-процесу та зниження трудомісткості виготовленого продукту.

Повертаючись до зовнішніх чинників, що здійснюють опосередкований вплив на функціонування організацій, а отже показник рентабельності, зазначимо необхідність формування адаптаційних заходів негативного впливу на бізнес-процес. По-перше дана група окреслюється географічним місцем знаходження організації, ефективністю логістичної системи для взаємоузгодженої роботи з контрагентами, тиском конкурентної боротьби, тощо. Також важливі фінансові аспекти функціонування (кредитні пропозиції, робота з цінними паперами, тощо) організацій, державні регулюючі акти та співпраця з державними службами, ефективно-побудована інфраструктура й інші не підпорядковані діяльності організації чинники (зміна законодавчих норм, податковий тиск, відсутність інвестиційної привабливості, тощо) [41].

Усі розрахунки індикаторів рентабельності відбуваються на тлі фінансово-бухгалтерської звітності організації. Визначення даного показника вкрай важливо, бо окреслюючи перспективи розвитку потрібно впроваджувати різнопланові заходи для збільшення доходу від реалізації власного продукту задля зростання прибутковості бізнес-процесу та зменшення залишків готової продукції. Однак не можливо охарактеризувати ефективність здійснення бізнес-процесу лише за допомогою рентабельності, не дослідивши усі бізнес-операції та їх вплив на кінцевий результат, а також не вивчивши недоліки загальної системи організації та управління бізнесом.

Отже, щоб зробити остаточні висновки та надати потрібні рекомендації, щодо рівня ефективності бізнес-процесу компанії, дуже важливо співвідносити отриманий прибуток з понесеними витратами (як значення рентабельності функціонування) та встановити потенційні можливості й резерви задля подальшого утримання власних позицій на ринку, розширення сфери присутності у економічному просторі.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «АСД ЛОГІСТИК»

2.1. Загальна характеристика підприємства ТОВ «АСД ЛОГІСТИК»

Назва компанії, яку взято задля дослідження ТОВ «АСД ЛОГІСТИК». Вона знаходиться у м. Київ за юридичною адресою вул. Сурикова, 3.

ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» функціонує на транспортному сегменті ринку України починаючи з 2000 року. Важливим аспектом у наданні пропонованих послуг є як найбільша зорієнтованість на споживачів та формування міцних ділових взаємовідносин з контрагентами, що гуртуються на взаємовигідних й прозорих напрямках довгострокової співпраці.

ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» надає наступні види послуг:

- забезпечення вантажного перевезення у межах України та найбільше безпосередньо у Києві;
- представлення експедиторських операцій задля транспортування вантажів;
- забезпечення транспортування вантажів рефрижераторами, з встановленим дотриманням якісних параметрів температурного режиму;
- організація пасажирських перевезень зручним автотранспортом (автобусами);
- проведення ремонту рухомого складу автопарку, здійснення технічного огляду та автострахування.

Головна специфіка функціонування підприємства – організація якісних вантажних перевезень.

ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» налічує у власному використанні сучасний парк авто з розбіжністю вантажності від 1,5 т. до 20 т. Усі наявні у ТОВ автомобілі знаходяться в технічно відмінному стані та відповідають умова задля перевезення. Водії штату компанії поєднують прямі обов'язки з функціями експедиторів та відповідно несуть відповідальність за вантажі (цілісність, правильність розміщення та розвантаження), постійно підтримують рухомий склад в технічно

справному стані. ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» пропонує своїм споживачам отримати високоякісне обслуговування за двома параметрами: розумна ціна в сфері доставки вантажів та якісні транспортні послуги. Усі співробітники компанії є клієнт орієнтованими й тому постійно вивчають різноспрямовані вимоги споживачів, щоб задовольняти потреби клієнтів та підвищувати якісні параметри транспортних послуг.

Характеристика автопарку ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» наведена у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Характеристика автопарку ТОВ «АСД ЛОГІСТИК»

Вантажопідйомність	Марка	Параметри кузова	Тип кузова
20 м ³ до 2,5 т.	MERCEDES SPRINTER	висота – 2 м; ширина – 2,15 м; довжина – 4,2 м.	гідро борт, рефрижератор (від 0 до – 10 градусів)
40 м ³ до 10 т.	MAN, SCANIA	висота 2,3-2,5 м; ширина – 2,45 м; довжина 6 - 7 м.	тент, 17 палет, рефрижератор (від + 10 до – 20 градусів)
86 м ³ до 20 т.	MAN, RENAULT	висота 2,5-2,8 м; ширина – 2,45 м; довжина 12-13,4м.	тент, рефрижератор (від + 10 до – 20 градусів)
Автотранспорт з гідро бортом	MAN, MERCEDES SPRINTER	Підйомність борту 0,7-1,5 т. 15 м ³ до 40 м ³	рефрижератор (від 0 до – 10 градусів)
Рефрижератор	MAN, MERCEDES SPRINTER	Підйомність борту 0,7 т.	рефрижератори: (від + 10 до – 20 градусів); (від 0 до – 10 градусів)
Автобус	MAN, MERCEDES	50 пасажиро місць	Додаткові функції: кавоварка, холодильник, кондиціонер, тощо

Компанія пропонує на ринку багатогранний спектр транспортних послуг, тобто професійна організація вантажних та пасажирських перевезень. ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» налічує багаторічний досвід праці на ринку, здійснення якісного обслуговування, індивідуальні вектори праці з власними клієнтами та оперативне сервісне забезпечення. Більшість одиниць автобусного парку мають додаткові функції комфортного пересування пасажирів (кондиціонування, аудіо та відео супровід, тощо), що значно покращує представлені послуги.

Впровадження нових технологій, постійне розширення і зростання рівня обслуговування клієнтів - основні завдання підприємства, регулярно втілюються в життя.

Компанія надає широке коло послуг, пов'язаних з ремонтом та обслуговуванням легкових автомобілів та мікроавтобусів будь-яких марок:

- здійснення операцій розвалу-сходження;
- організація ретельної діагностики та відповідний ремонт ходової частини, двигунів автотранспорту;
- надання можливості проведення комп'ютерної діагностики;
- всебічне обслуговування системи кондиціонування (ремонт, заправка, тощо);
- проведення ремонту МКПП, АКПП.

Головним спрямуванням ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» є перевезення вантажів і пасажирів, специфіка якого надання якісних послуг й виробництво дорівнює реалізації, відповідно відсутнє незавершене виробництво. Бізнес-процес створення транспортної послуги відбувається за межами організацій а передумови її реалізації саме в межах компанії. Доречно зазначити, що вартісні аспекти транспортування вантажу різняться відповідно параметрів цього вантажу та відстані переміщення.

Встановлення ціни на транспортні послуги не має чіткої регламентації, тобто коригується власною ціновою політикою компанії, відповідно вартість окремої транспортної операції окреслюється сукупністю чинників: відстань призначення, логістичний маршрут, обраний спосіб завантаження, кількісні параметри

розвантажень тощо. Відповідно переліченим елементам, розрахунок ціни для споживача (клієнта) відбувається індивідуально для заявленого їм маршруту (табл. 2.2).

Таблиця 2.2 – Вартісні аспекти перевезення вантажу ТОВ «АСД ЛОГІСТИК»

Тоннаж автомобілю	Ціна за 1 км.
86 м ³ до 20 т.	Від 30 грн
86 м ³ до 20 т. рефрижератор	Від 35 грн
40 м ³ до 10 т.	Від 20 грн
40 м ³ до 10 т. рефрижератор	Від 35 грн
30 м ³ до 5 т.	Від 15 грн
20 м ³ до 2,5 т.	Від 10 грн

Ціна послуг транспортування створюється за законами властивими майже всім галузям матеріальної сфери. У транспортуванні задіяна праця робітників, зайнятих на автомобільно-рухомому складі, також суспільно-суміжна робота, втілена в обслуговування рухомого складу й предметів праці. Специфіка надання авто-транспортних послуг підкреслює відсутність значної кількості сировини в складі операцій обслуговування. Тому для транспортних послуг є своя специфіка здійснення бізнес-операцій задля перевезень навантажень. До головних переваг авто-транспортування можна віднести мобільність – потенційну можливість задля концентрації рухомого складу в потрібній дислокації; здійснення своєчасно регулярної доставки, перспектива впровадження новітніх способів, значне зберігання вантажу, значна економічність на незначні відстані; ритмічність у організації відправок. Також можна виділити та ряд недоліків: залежність від концентрації руху дорожньої мережі; мала вантажопідйомність та залежність тарифів автотранспортних послуг від зміни ціни на паливно-мастильну сировину. Особливості організаційної структури ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» візуалізовано на рис. 2.1.

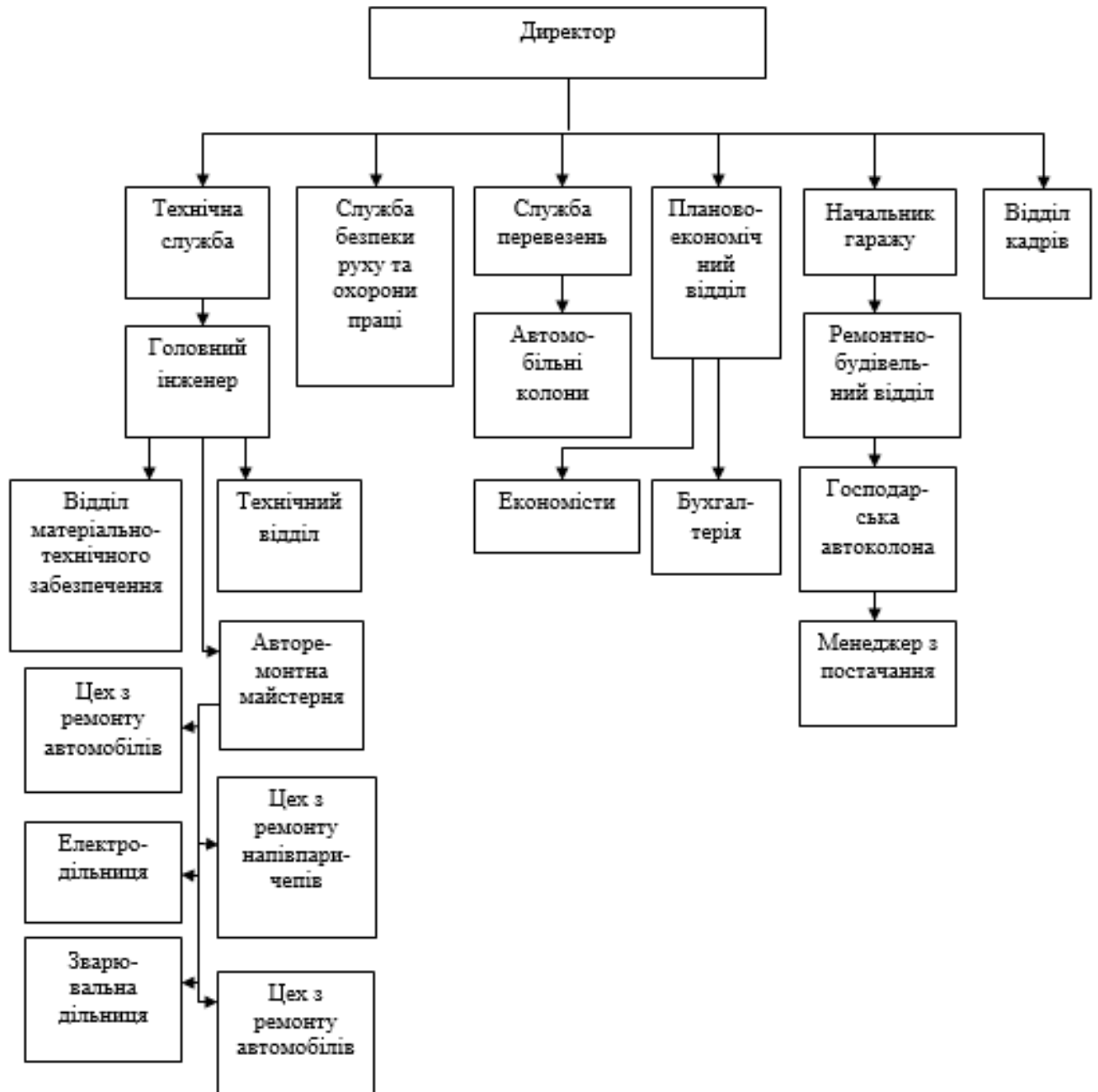

Рисунок 2.1 – Організаційна структура ТОВ «АСД ЛОГІСТИК»

Окрім головного спрямування ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» поширює послуги зі страхування автомобілів, приймає замовлення на обслуговування конференцій, зустріч клієнтів на вокзалах і аеропортах, виїзди за межі міста та обслуговування екскурсій.

Показники ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» за обсягами здійснених перевезень, операціями обігу за останні 3 роки наведені у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 – Показники обсягів перевезень ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» за 2019-2021 рр.

№ п/п	Показник	Роки		
		2019	2020	2021
1	Обсяг вантажних перевезень, тис. т.	13255,12	20740,31	28358,81
	У % до попереднього року	-	156,49	138,09
	У % до базового року	100	156,49	214,1
2	Вантажообіг, тис. км.	263504,49	398560,41	450685,29
	У % до попереднього року	-	151,09	114,31
	У % до базового року	100	151,09	171,49
3	Перевезення пасажирів, тис. осіб.	80,31	85,61	94,509
	У % до попереднього року	-	106,41	110,21
	У % до базового року	100	106,41	118,09
4	Пасажирообіг, тис. км.	156,42	241,11	312,32
	У % до попереднього року	-	154,12	129,23
	У % до базового року	100	154,12	199,71

Стосовно обсягу перевезень - це певна кількість здійснених перевезень задля транспортування вантажів або пасажирів, відповідно вантажообіг - економічний вимірник роботи транспорту, що дорівнює добутку ваги транспортованого за певний час вантажу на зазначений проміжок перевезення. Тобто це виконана або запланована до завершення транспортна послуга, яка передбачає здійснення транспортування зазначених договором вантажів. На останнє стосовно пасажирообігу - це запланована транспортна послуга задля переміщення пасажирів за встановленим маршрутом.

Окреслені дані табл. 2.3 вказують, що обсяг вантажних перевезень в ці роки зростав щорічно, збільшившись в 2021 році стосовно 2019 в 2,14 разів. Динаміка зміни вантажообігу товариства візуалізовано на рис. 2.2.

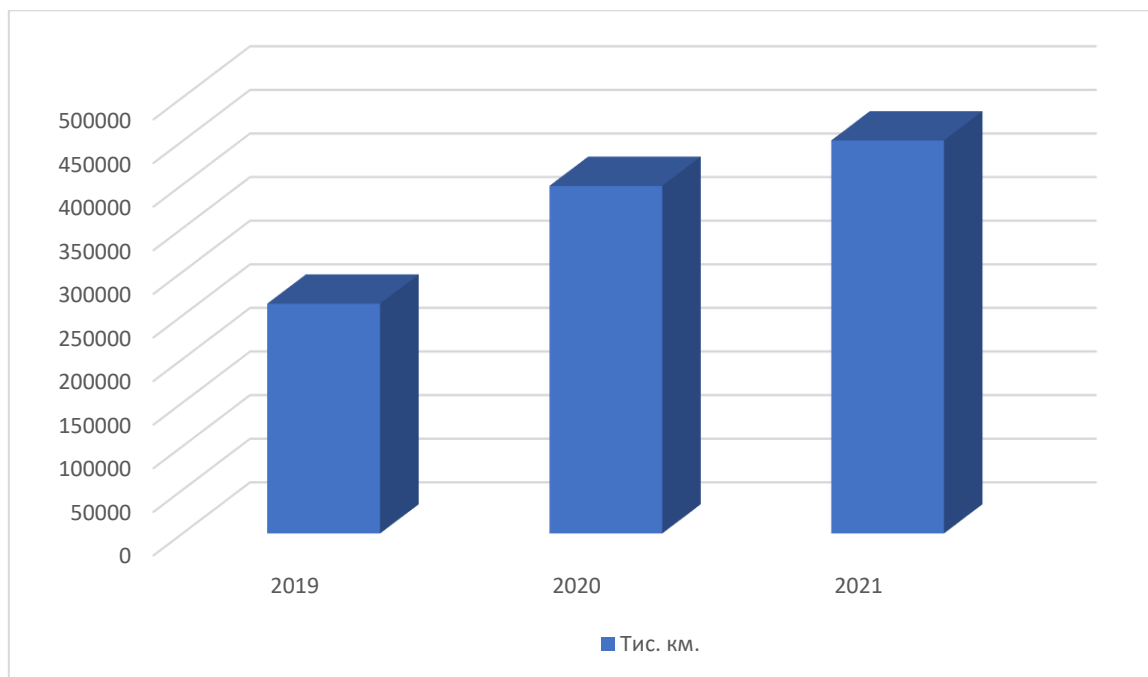

Рисунок 2.2 – Вантажообіг ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» за 2019-2021рр.

Проведений аналіз вантажообігу підприємства за 2019-2021 роки показав, що він за аналізований період постійно підвищувався, що підкреслює зростання обсягів транспортування вантажів за рахунок збільшення автопарку товариства й підтримання його у працездатному стані та зростання попиту на автомобільні вантажні перевезення. Загалом за цей період вантажообіг зріс в 1,71 рази.

Динаміка зміни пасажиро обігу компанії у період з 2019 по 2021 роки візуалізовано на рис. 2.3.

Аналіз пасажиро обігу товариства показав, що кількість пасажирів, які перевезені протягом останніх трьох років комфортабельними автобусами ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» збільшувався в 1,18 рази, що окреслює позитивну динаміку перевезень й бажання споживачів отримувати якісні послуги. При цьому пасажиро обіг збільшився за цей період у 2 рази.

Як показали розрахунки структури наданих послуг ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» за 2019-2021 рр. протягом усього періоду 99,9% всього обсягу перевезень припадає на вантажні перевезення, а лише 0,1% складають питому вагу пасажирські перевезення.

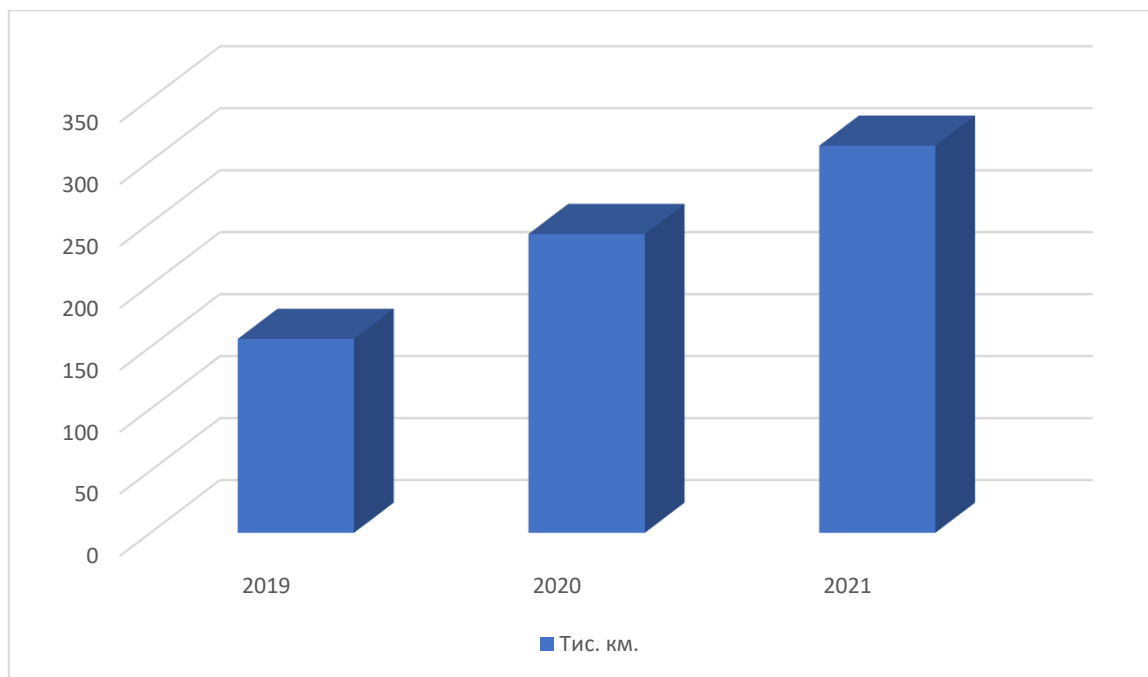

Рисунок 2.3 – Пасажиро обіг ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» за 2019-2021 рр.

Проведене дослідження стосовно обсягу та структурних зрушень перевезень ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» у 2019-2021 роках показав, що усі види наданих перевезень поступово збільшуються, що позитивно впливає на функціонування бізнес-процесу транспортних послуг.

2.2. Аналіз фінансово-економічного стану ТОВ «АСД ЛОГІСТИК»

Здійснимо дослідження індикаторів стану основних засобів (ОЗ) та оцінимо їх для автотранспортної компанії ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» на тлі звітних даних.

Окреслення стану ОЗ організації можливо завдяки визначенню показників, що відображують процес залучення їх у виробничо-господарські операції різної спрямованості. Відповідно здійснити оцінку раціонального залучення ОЗ до бізнес-процесу можна за допомогою певної (класичної) системи показників.

Оцінимо сучасний стан ефективного використання ОЗ задля надання транспортних послуг ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» крізь призму визначення потрібних коефіцієнтів.

1. Визначення коефіцієнту зносу (К зн.) підкреслює саме частку вартості ОЗ, яка була списана на транспортні послуги (витрати) в попередньому періоді, тобто визначимо відношення вартості зносу (В зн.) до первісної вартості ОЗ:

$$K_{зн} = \frac{В_{зн}}{ОЗ_{перв}} \quad (2.2)$$

$$K_{зн2019} = 21,1/358,2 = 0,059$$

$$K_{зн2020} = 141,2/941,849 = 0,149$$

$$K_{зн2021} = 247,05/1364,8 = 0,181$$

2. Розрахунок коефіцієнту придатності ОЗ дорівнює відношенню залишкової вартості до первісної:

$$K_{прид2019} = 337,2/358,2 = 0,941$$

$$K_{прид2020} = 800,85/941,849 = 0,850$$

$$K_{прид2021} = 1117,72/1364,8 = 0,818$$

3. Перейдемо до розрахунку коефіцієнту оновлення (Конов.), який відображує інтенсивність введення в бізнес-процес нових ОЗ. Він демонструє долю нових (введених у поточному періоді) основних засобів (ОЗ вв.) у загальній вартості ОЗ на кінець цього періоду (ОЗ к.р.), за формулою:

$$K_{онов.} = \frac{ОЗ_{вв}}{ОЗ_{кр}} \quad (2.3)$$

$$K_{онов2019} = 50,5 / 337,2 = 0,139;$$

$$K_{онов2020} = 115,7/ 800,849 = 0,144;$$

$$K_{онов2021} = 167,63 / 1117,72 = 0,149.$$

4. На останнє здійснимо визначення коефіцієнту вибуття (Квиб.), який демонструє інтенсивність виведення основних засобів (ОЗвиб.) із бізнес-процесу та розраховується за формулою:

$$K_{виб} = \frac{ОЗ_{виб}}{ОЗ_{п.р.}} \quad (2.4)$$

$$K_{виб2019} = 33,68/ 358,2 = 0,094;$$

$$K_{виб2020} = 80,1 / 941,849 = 0,085;$$

$$K_{виб2021} = 111,83 / 1364,8 = 0,082 .$$

Розраховані дані візуалізуємо на рис. 2.4.

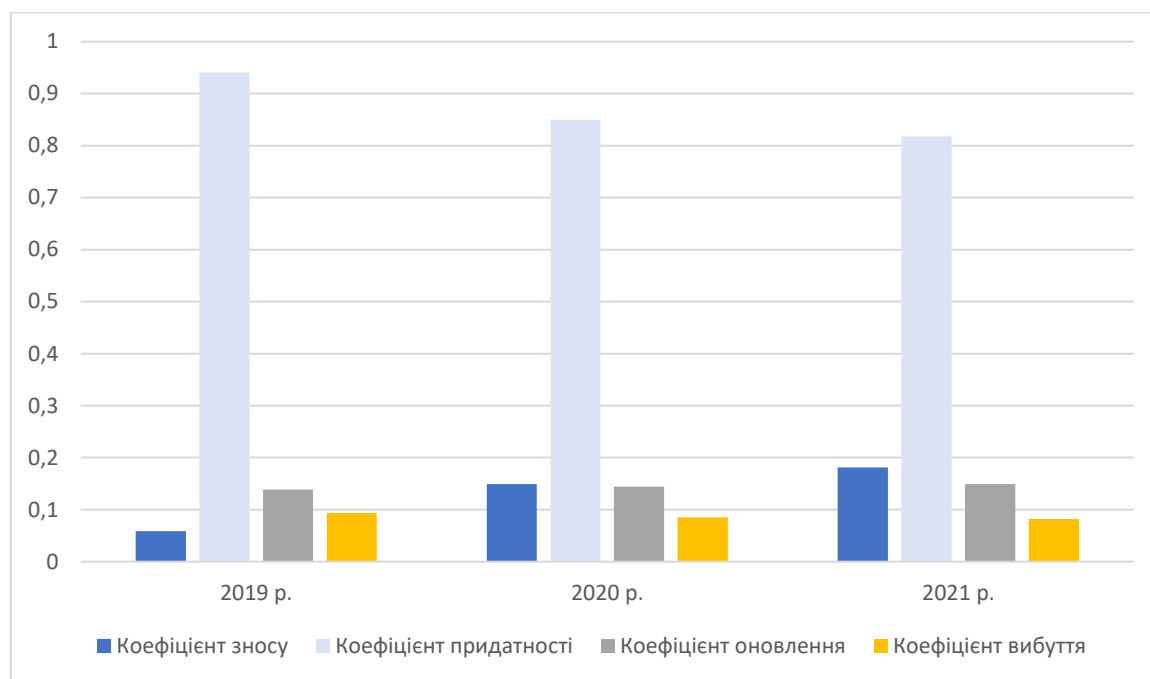

Рисунок 2.4 – Коливання показників використання ОЗ ТОВ «АСД ЛОГІСТИК»

Здійснення оцінки ОЗ ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» підкреслило, що значення коефіцієнту зносу постійно зростає, що є небажаним для товариства. Його значення вказує, що наявні ОЗ спрацьовані на 0,18 у 2021р., вони зумовлюються не завжди якісними характеристиками надання транспортних операцій та програють за технічними параметрами новітній техніці, що негативно відображується на конкурентоспроможності товариства. Зниження коефіцієнту придатності, хоча зараз більше нормативу ($<0,5$), поступово знижується. Використання бізнес-процесів застарілих транспортних одиниць також негативно впливає на стан конкурентоздатності.

Надалі здійснимо визначення показників, що відображують ефективність залучення усієї сукупності ОЗ у бізнес-процес.

Спочатку розрахуємо значення фондовіддачі ОЗ (Фв), яке свідчить про раціональність основних засобів, бо відображає долю доходу (ЧД) що припадає на кожну гривню використаних ОЗ (середньорічна їх вартість – Озс.).

$$\Phi_{\text{в}} = \frac{\text{ЧД}}{\text{ОЗ}_{\text{с}}} \quad (2.5)$$

$$\Phi_{\text{в}2019} = 14627,25/358,2 = 40,83;$$

$$\Phi_{\text{в}2020} = 17476,5/941,849 = 18,56;$$

$$\Phi_{\text{в}2021} = 17678,25/1364,8 = 12,95.$$

Надалі здійснимо визначення фондомісткості ($\Phi_{\text{м}}$), що підкреслить саме рівень забезпеченості ОЗ:

$$\Phi_{\text{м}} = \frac{1}{\Phi_{\text{в}}} \quad (2.6)$$

$$\Phi_{\text{м}2019} = 358,2/14627,25 = 0,024;$$

$$\Phi_{\text{м}2020} = 941,849/17476,5 = 0,054;$$

$$\Phi_{\text{м}2021} = 1364,8/17678,25 = 0,077.$$

Закінчимо розрахунки визначенням рентабельності ОЗ ($P_{\text{оз}}$), як співвідношення прибутку (Π) до середньорічної вартості ОЗ.

$$P_{\text{оз}} = \frac{\Pi}{\text{ОЗ}_{\text{с}}} \times 100\% \quad (2.7)$$

$$\Phi_{\text{р}2019} = 28,95/358,2 = 8,16\%;$$

$$\Phi_{\text{р}2020} = 96/941,849 = 10,19\%;$$

$$\Phi_{\text{р}2021} = 171/1364,8 = 12,53\%.$$

Дослідивши раціональність залучення ОЗ до бізнес-процесу зазначимо про зниження їх ефективності та зниження процесів оновлення, але незначне підвищення рентабельності.

Повнота дослідження не може бути без оцінки фінансового стану товариства та розрахунку відповідних індикаторів, що залежать від вміння управляти бізнес-процесом та результатів функціонування. Головне спрямування проведення аналізу своєчасний моніторинг фінансових аспектів діяльності та виявлення резервних можливостей задля покращення. Далі здійснимо розрахунки для сучасних реалій ТОВ «АСД ЛОГІСТИК».

Звернемося до коефіцієнту автономії ($K_{\text{а}}$), який визначається співвідношенням власного капіталу товариства ($K_{\text{в}}$) до підсумку балансу ($K_{\text{б}}$):

$$K_{\text{а}} = K_{\text{в}} / K_{\text{б}} \quad (2.8)$$

$$K_{\text{а}2019} = 187,5/750,9 = 0,25$$

$$K_a 2020 = 283,6/1266,9 = 0,22$$

$$K_a 2021 = 454,6/1578,5 = 0,29$$

Надалі розрахуємо значення коефіцієнту фінансової залежності ($K_{ф.з.}$), тобто співвідношення активів до власного капіталу, або є зворотним до коефіцієнту автономії:

$$K_{ф.з.} 2019 = 1/0,25 = 4$$

$$K_{ф.з.} 2020 = 1/0,22 = 4,47$$

$$K_{ф.з.} 2021 = 1/0,29 = 3,47$$

Визначення коефіцієнту фінансового ризику ($K_{ф.р.}$) відбувається співвідношенням залучених коштів ($K_{зал}$) до власного капіталу:

$$K_{ф.р.} = \frac{K_{зал}}{K_B} \quad (2.9)$$

$$K_{ф.р.} 2019 = (490,9+72,5)/187,5 = 3$$

$$K_{ф.р.} 2020 = (225,2+758,2)/283,6 = 3,47$$

$$K_{ф.р.} 2021 = (174,1+949,8)/454,6 = 2,47$$

Визначення коефіцієнту маневреності (K_M) відбувається діленням наявних оборотних коштів товариства на загальну суму власних коштів:

$$K_M 2019 = (413,8-490,9)/187,5 = -0,41$$

$$K_M 2020 = (466,05-225,15)/283,6 = 0,85$$

$$K_M 2021 = (460,7-174,1)/454,6 = 0,63$$

Розрахуємо значення коефіцієнту ($K_{звок}$) забезпеченості оборотними засобами – відношення оборотних активів до усіх активів:

$$K_{звок} 2019 = (413,8-490,9)/490,9 = -0,16$$

$$K_{звок} 2020 = (466,05-225,15)/225,15 = 1,07$$

$$K_{звок} 2021 = (460,7-174,1)/174,1 = 1,65$$

Завершимо розрахунком коефіцієнт прогнозування банкрутства (K_6), скориставшись формулою:

$$K_6 = \frac{\text{Зобов'язання}}{\text{Підсумок балансу}} \quad (2.10)$$

$$K_6 2019 = (72,53+490,9)/750,9 = 0,75$$

$$K_6 2020 = (758,2+252,15)/1266,9 = 0,78$$

$$K_B 2021 = (949,8 + 174,1) / 1578,45 = 0,71$$

Згруповані показники фінансового стану представлено на рис. 2.5.

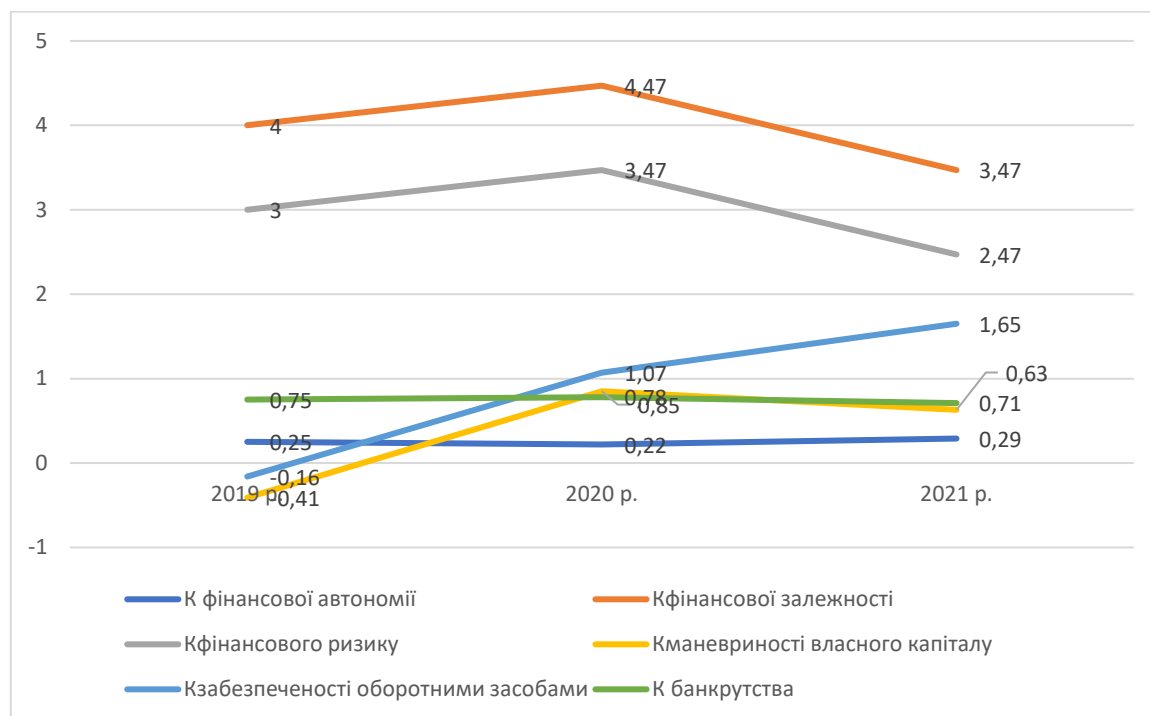

Рисунок 2.5 – Коливання фінансового стану ТОВ «АСД ЛОГІСТИК»

Дослідивши динаміку коефіцієнту автономії спостерігаємо, що активи ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» у 2021 р. на 29% задоволено власними грошима, решта (71%) фінансується через зобов'язання. Відповідно такий розмір коефіцієнту є недостатнім. Зростання коефіцієнту автономії підкреслює поступове покращення фінансової незалежності та відповідне пониження ризику порушення наявної стійкості ТОВ «АСД ЛОГІСТИК». Отримані результати розрахунку фінансової залежності у 2020 р. хоча й наближалось до 4,5, але у 2021 р. спостерігається пониження до 3,47. Результати К ризику вказує, яка кількість залучених приходить на одиницю власних коштів (оптимально 0,5). У 2020 р. 85% власних засобів ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» перебували в мобільній формі, надаючи маневреності компанії, у 2021 р. - 63%. Хоч і знизився на 22%, але все одно показник характеризується як достатній. Після розрахунків бачимо тенденцію до росту власних оборотних засобів у ТОВ «АСД ЛОГІСТИК». Коефіцієнт прогнозу

банкрутства – незадовільний, оскільки перевищує нормативне значення на 0,2 (норма $\geq 0,5$), але є тенденція до зниження.

Спостерігаємо протягом 2019-2021 рр. незначні коливання рівню коефіцієнту фінансової стійкості товариства, але деякі розраховані значення окреслюються, як «недостатні» (відносно нормативу). Якщо компанія збільшить темпи розвитку, то ці коефіцієнти матимуть нормативне або приближене значення.

Далі проаналізуємо показники ліквідності ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» та згрупуємо отримані дані на рис. 2.6.

По-перше визначимо динаміку коефіцієнту покриття (K_p), тобто розрахуємо співвідношення вартості оборотних (мобільних) засобів до суми зобов'язань (короткострокових), який окреслює можливість погашення зобов'язань за рахунок ліквідних активів товариства:

$$K_p \text{ 2019} = 413,78/490,9 = 0,84$$

$$K_p \text{ 2020} = 466,1/225,15 = 2,07$$

$$K_p \text{ 2021} = 460,73/174,1 = 2,65$$

Наступним кроком перейдемо до розрахунку коефіцієнту швидкої ліквідності ($K_{ш.л.}$), як співставлення ліквідних оборотних засобів до наявних зобов'язань товариства у поточному періоді:

$$K_{ш.л.} \text{ 2019} = (413,8-15,4)/490,9 = 0,81$$

$$K_{ш.л.} \text{ 2020} = (466,05-23,1)/225,15 = 1,97$$

$$K_{ш.л.} \text{ 2021} = (460,73-28,73)/174,1 = 2,48$$

Надалі визначимо співвідношення ліквідних активів ($C_{ал}$) до короткострокових пасивів ($C_{зк}$), розрахувавши значення коефіцієнту абсолютної ліквідності ($K_{ла}$):

$$K_{ла} = \frac{C_{ал}}{C_{зк}} \quad (2.1)$$

$$K_{ла2019} = 60/490,9 = 0,12$$

$$K_{ла2020} = 75,9/225,15 = 0,34$$

$$K_{ла2021} = 71,5/174,1 = 0,41$$

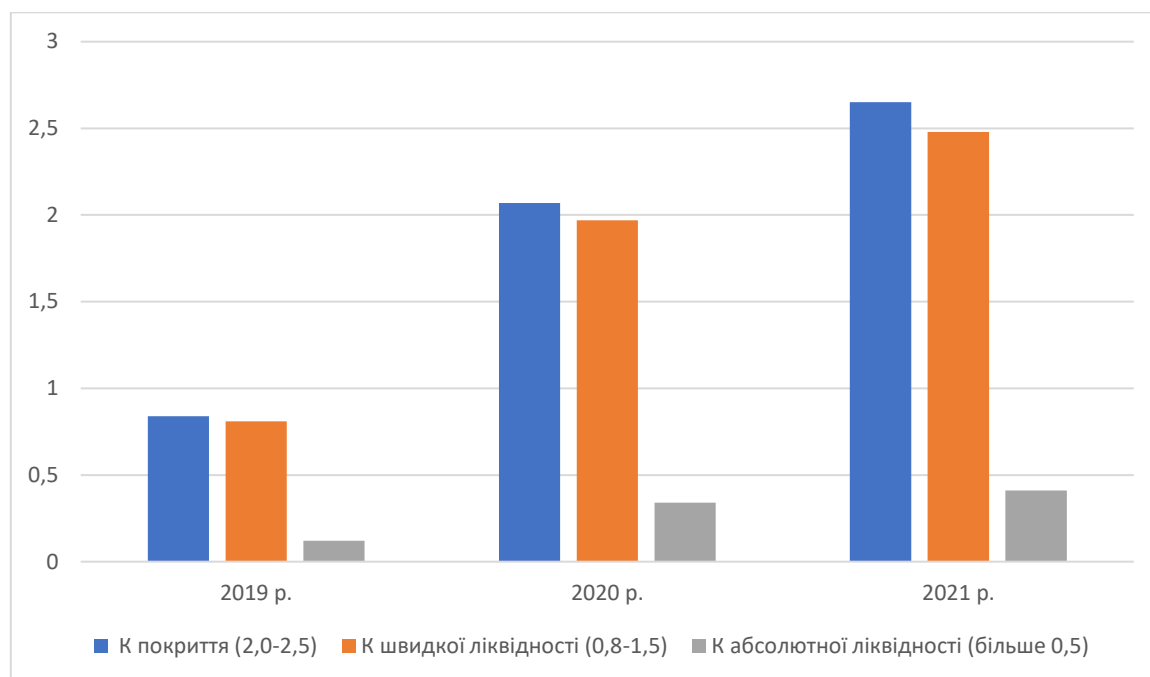

Рисунок 2.6. – Динаміка ліквідності ТОВ «АСД ЛОГІСТИК»

Дослідивши динаміку змін коефіцієнту покриття ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» – зауважимо про достатній рівень в останній період. Визначення швидкої ліквідності дає можливості уявлення про платіжні аспекти товариства, щодо своєчасної оплати наявних (поточних) зобов'язань при здійсненні розрахунків з дебіторами.

Позитивним можна вважати динаміку збільшення абсолютної ліквідності, коли норматив більше або дорівнює 0,5. Відповідно в даному випадку у ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» цей показник на 0,09 менший за встановлений норматив, але поступово зростає, що розглядаємо позитивним моментом.

Досліджуючи дані аспекти зауважимо, що ліквідність компанії знаходиться в залежності від прибутковості, проте взаємозв'язок між ними можливо побачити лише в перспективі. Тобто в майбутньому висока ефективність є підґрунтям належного рівня ліквідності, однак за короткий проміжок часу не відбувається такого прямого зв'язку. Інколи компанії із достатньою прибутковістю вважаються низько-ліквідними за рахунок великих сплат власникам або через ненадійність дебіторів. Як результат, задля забезпечення достатнього рівня ліквідності повстає потреба у адміністративних рішеннях стосовно оптимізації розподілу грошей.

2.3. Дослідження рентабельності та напрями її підвищення ТОВ «АСД ЛОГІСТИК»

Рівень ефективності здійснення бізнес-процесу будь-якої компанії визначають її фінансові здобутки, отримані внаслідок раціональної організації. Це можуть бути, як позитивні доходи (прибуток), так і збитки. Позитивні фінансові здобутки функціонування компанії підкреслюються абсолютними і відносними показниками: загальною сумою доходу та рентабельністю.

Дослідимо результативність господарювання ТОВ «АСД ЛОГІСТИК», використовуючи поточну звітність ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» 2019-2021р. й представимо у додатку А, рис. 2.7.

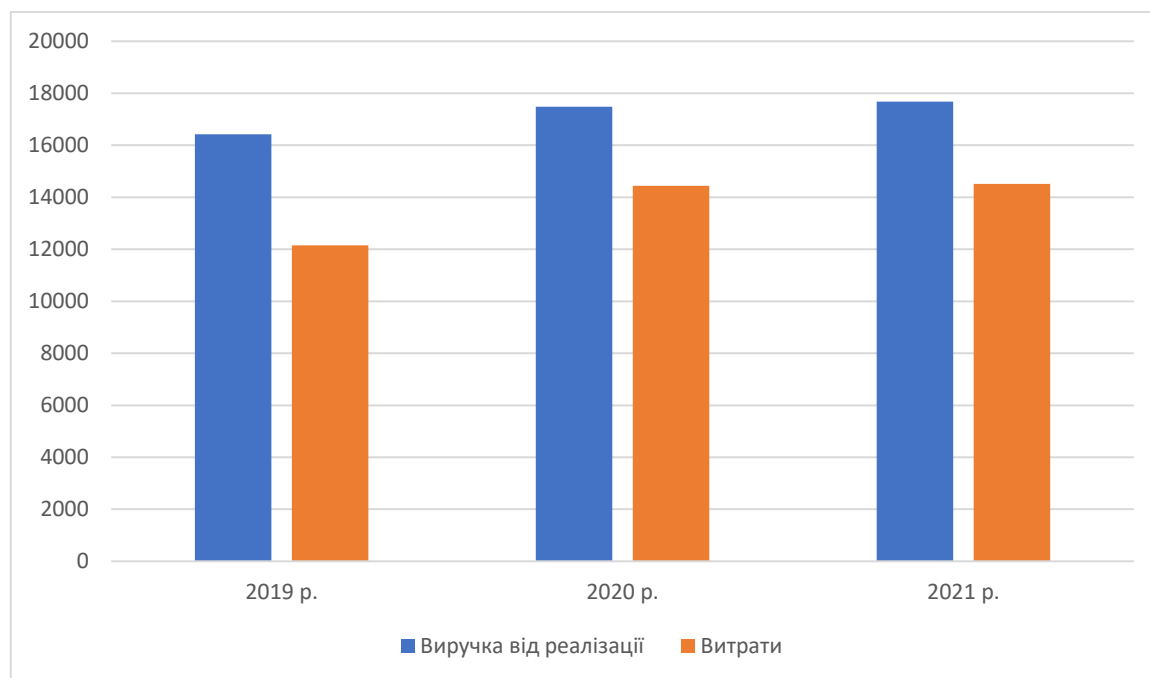

Рисунок 2.7 – Динаміка доходів і витрат ТОВ «АСД ЛОГІСТИК», тис. грн.

Дослідивши доходи ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» за останні роки, спостерігаємо поступову тенденцію зростання у 2020 році на 19%, а вже в 2021 році зовсім не значну на 1,3%, що можна констатувати, як успішну господарську діяльність.

Як видно з проведено аналізу витрат та собівартості послуг ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» у 2020 році відбувається збільшення на 18,9% у 2021 році ще підвищення на 19,5%. Зростання витрат спричинено запровадженням нових

послуг пов'язаних з відкриттям станції технічного обслуговування та автострахування, що призвело до збільшення доходів підприємства та відповідно зростання витрат. Також в цьому відіграє не останнє значення інфляційні процеси, які викликають подорожчання на запасні частини та пального - призводять до збільшення витрат.

Надалі розглянемо коливання операційних витрат товариства в динаміці за 2019-2021 роки (табл. 2.4).

Таблиця 2.4 – Динаміка витрат ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» по елементам

Показники витрат:	Роки					
	2019		2020		2021	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
Матеріальні	719,49	12,5	731,49	13,4	707,31	13
Оплата праці	1571,31	27,3	1561,49	28,6	1762,49	32,4
Відрахування ФОП	500,69	8,7	578,62	10,6	625,49	11,5
Амортизація	713,71	12,4	343,91	6,3	174,01	3,2
Інші	2250,31	39,1	2243,29	41,1	2170,5	39,9
Усього	5755,51	100	5458,8	100	5439,8	100

Проведений аналіз витрат за елементами показав, що частка матеріальних витрат зменшується у 2021 році на 0,4%, витрати пов'язані з оплатою праці з кожним роком поступово зростають й загалом на 5,1% за аналізований період та підвищуються відповідно відрахування. Амортизаційні відрахування скорочується й доля інших операційних витрати не значно зменшуються.

Спираючись на наявні доходи та витрат візуалізуємо прибуток ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» в додатку Б, рис. 2.8.

У 2020 році простежується зростання прибутку товариства на 228,2%, а 2021 році лише на 1,78%. Коливання динаміки прибутку, при дослідженні даних, свідчить про ефективну виробничу і господарську діяльність компанії.

Рисунок 2.8 – Динаміка зміни прибутку ТОВ «АСД ЛОГІСТИК»

Беручи до уваги, що отриманий прибуток окреслює економічні аспекти ефекту, отриманий завдяки організації бізнес-процесу, однак усі складові елементи проведення господарської роботи оцінити неможливо. Тому надалі доцільно використати систему відносних індикаторів – рентабельність.

Значення рентабельності окреслюють, як відносний індикатор визначення ефективної роботи організації. Він розраховується співвідношенням наявного прибутку до відповідних витрат визначення спрямування рентабельності, відповідно визначення рентабельності налічує певні модифікації, залежно від обрання витрат, що використовуються в розрахунках (активів, послуг, капіталу, персоналу, інвестицій, тощо).

Здійснимо дослідження різноспрямованих розрахунків рентабельності ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» у динаміці.

Спочатку спробуємо окреслити рентабельність активів (P_a), тобто розглянемо раціональність залучення у бізнес-процес наявного майна ТОВ «АСД ЛОГІСТИК», розрахувавши співвідношення прибутку до середньорічної суми активів товариства ($C_{акт}$):

$$P_a = \frac{\Pi}{C_{акт}} \times 100\% \quad (2.12)$$

$$P_{a2019} = (29,25/750,9) \times 100 = 3,89 \%$$

$$Pa_{2020} = (96/12666,9) \cdot 100 = 7,58 \%$$

$$Pa_{2021} = (171/1578,5) \cdot 100 = 10,83 \%$$

Надалі визначимо результат рентабельності власного капіталу (Рвк), що підкреслює саме раціональність використання активів, які створені за власні кошти (Кв):

$$P_{вк} = \frac{\Pi_q}{K_в} \cdot 100, \quad (2.13)$$

$$Рвк.2019 = (29,25/187,6) \cdot 100 = 15,59 \%$$

$$Рвк.2020 = (96/283,6) \cdot 100 = 33,85 \%$$

$$Рвк.2021 = (171/454,6) \cdot 100 = 37,62 \%$$

Важливо також визначення рентабельності основних засобів (витратами вважається середньорічна вартість ОЗ):

$$Роз2019 = 29,25/337,2 \cdot 100 = 8,67 \%$$

$$Роз2020 = 96/800,85 \cdot 100 = 11,99 \%$$

$$Роз2021 = 171/1117,73 \cdot 100 = 15,3 \%$$

Дослідимо коливання рентабельності послуг товариства, розглядаючи у якості витрат – собівартість:

$$Рп2019 = 29,25/6396 \cdot 100 = 0,46\%$$

$$Рп2020 = 96/8985 \cdot 100 = 1,07\%$$

$$Рп2021 = 171/9078,75 \cdot 100 = 1,88\%$$

Наприкінці розрахуємо значення рентабельності функціонування товариства (транспортні послуги), розглядаючи у якості витрат – загальні витрати бізнес-процесу:

$$Рбп2019 = 29,25/12151,5 \cdot 100 = 0,24 \%$$

$$Рбп2020 = 96/14443,5 \cdot 100 = 0,66\%$$

$$Рбп2021 = 171/14517,75 \cdot 100 = 1,18\%$$

Отриманні значення розрахунку рентабельності надано у додатку В.

Саме визначена рентабельність підкреслює загальну прибутковість товариства за векторами спрямування, що залежить від адміністративних процесів. Зауважимо, що рентабельність малими темпами, але зростала протягом

останніх років. Рвк показала, що кожна гривня використаного власного капіталу принесла доходу відповідно: 15,59 у 2019 р.; 33,85 у 2020 р. та 37,62 у 2021 р. Стосовно рентабельності ОЗ також відбувається поступове зростання, що виокремлює отримання чистого прибутку від 1 гривні ОЗ: 8,67 у 2019 р., 11,99 у 2020 р. та 15,3 у 2021 р. Відповідно до рентабельності наданих послуг то простежується дуже не значне зростання на ТОВ «АСД ЛОГІСТИК». Даний показник зріс, що сталося на тлі зниженням собівартості та підвищення прибутку. Відповідно раціональності основної діяльності, то рентабельність підкреслює, що віддача затрачених коштів складала 0,46 у 2019 р., 1,07 у 2020 р. та 1,88 у 2021 р.

Проведений аналіз свідчить про стабільне підвищення показників рентабельності послуг компанії, але потребує управлінського втручання задля більш стабільного функціонування. Подальше зростання рентабельності компанії можна досягти:

- завдяки нарощуванню потужності та якісно організованому просуванню послуг на ринку;
- своєчасність виконання задач, завдяки обґрунтованому зростанню продуктивності роботи на всіх етапах надання послуг;
- завдяки виявленню резервів скорочення витрат, відповідно відбувається вплив на зменшення собівартості послуг;
- на тлі більш доцільного використання потенціалу, який є в розпорядженні організації (усіх видів ресурсів);
- на підґрунті обґрунтовано-сформованої цінової політики, відповідно функціонування на ринку автотранспортних послуг;
- завдяки правильно сформованим договірним відносинам зі споживачами, контрагентами, тощо;
- завдяки чіткого і своєчасного виконання договорів та поліпшення стратегії і тактики маркетингу;
- на тлі підвищення рівня якості послуг, її конкурентоздатності за рахунок скорочення собівартості, своєчасності доставки та комфортабельності;

- на підставі виявлення надлишкових для організації запасів товарно-матеріальних ресурсів у вигляді застарілого та непрацюючого автопарку;
- завдяки більш раціональнішому використанню та розміщенню прибутку.

Таким чином, товариство повинно завзято шукати усі спрямування покращення виробництва послуг, зростання конкурентоздатності власного продукту, що і буде сприяти збільшенню рентабельності.

Проведений в роботі аналіз бізнес-процесу та економічних аспектів ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» дозволив окреслити найважливіші спрямування задля підвищення рентабельності (рис. 2.9).

Рисунок 2.9 – Напрямки та резерви збільшення рентабельності для ТОВ «АСД ЛОГІСТИК»

Крім того для зростання рентабельності запропонуємо товариству поступово оновлювати технології здійснення транспортних послуг, що дозволить йому скоротити поточні витрати бізнес-процесу. Однією з пропозицій пропонується застосування системи постійного моніторингу та оптимізації управління автотранспортом, через Інтернет зв'язок (GSM та GPS).

Використання спеціального обладнання GPS, що розміщується автотранспорті, дозволяє надавати адміністрації товариства інформацію про місце знаходження об'єкта та його швидкість, також здійснює та запам'ятовує дані моніторингу додаткових датчиків, з прив'язкою у часі.

Дана операція дозволяє відстежувати: рух автотранспорту по маршруту; частоту та тривалість зупинок; стан потрібного рівня датчиків, тощо. Можна також озброїти автотранспорт додатковими датчиками (рух дверей або багажного відсіку, зробити відеоспостереження).

Встановлення каналу зв'язку у транспорт забезпечує двосторонню комунікацію та можливість своєчасного отримання важливої інформації. Посилення сигналу забезпечується через встановлення GPS антен, відповідно GPS приймач обчислює потрібну інформацію.

До функціональних модулів даної системи належать:

- висока ймовірність визначення місця перебування авто-засобу;
- здійснення контролю переміщення авто-засобу у реальний момент часу;
- захисна функція, через блокування двигуна;
- попереджувальні заходи, через сигнал про відхилення з маршруту або перевищення дозволеної швидкості;
- оптимізація та вибір маршруту до міста призначення;
- інформування споживачів послуг про переміщення вантажу.

Щоб дослідити доцільність управлінського рішення, стосовно додаткового обладнання, нам потрібно з'ясувати, як зміняться прогностичні показники бізнес-процесу: обсяг транспортних послуг, витрати та собівартість, прибутковість та рентабельність товариства. Для дослідження заходів, щодо додаткового озброєння автотранспорту, використаємо наступну інформацію (табл. 2.5).

Таблиця 2.5 – Дані для оцінки ефективності ТОВ «АСД ЛОГІСТИК»

№ п/п	Показники	Од. виміру	Фактичні значення
1.	Виручка від реалізації послуг	тис. грн.	17678,25
2.	Витрати на реалізацію заходів	тис. грн.	9078,75
3.	Ціна одиниці послуги	грн.	150
4.	Собівартість одиниці послуги	грн./од	115
5.	Обсяг реалізованих послуг	тис. т.	28358,8
6.	Прибуток від реалізації послуг	тис. грн.	171

Скорочення витрат на надання одиниці послуги на 15% (Е) дозволить за інших рівних умов з тієї ж сировини збільшити надання послуг, а відповідно і обсяг продажів на 17,6% або на 4991,15 тис. тон. ($28358,8 \times 17,6\%$). Визначення зростання обсягу в результаті скорочення витрат:

$$P \uparrow_{\text{вп}} = \frac{E}{100-E} \times 100\% = \frac{15}{100-15} \times 100\% = 17,6\% \quad (2.14)$$

При залученні цього резерву повстає потреба у додаткових витратах, пов'язаних з оплатою праці співробітників, долучених для додаткової послуги. Відбудеться коливання постійних та змінних витрат, що є неминучим аспектом впровадженням нової операції бізнес-процесу. Врахувавши потрібні витрати (Вф - фактичні; Вд – додаткові), оцінимо можливі зміни собівартості послуг ($P \downarrow_{\text{сп}}$) до реалізації заходу:

$$P \downarrow_{\text{сп}} = \frac{Bф + Bд}{Oвф + Oвд} - \frac{Bф}{Oвф} \quad (2.15)$$

Де Овф та Овд – фактичний та додатковий обсяг послуги.

$$P \downarrow_{\text{сп}} = \frac{9078,75 + 1500}{28358,8 + 4991,15} - \frac{9078,75}{28358,8} = -0,03$$

Стосовно розрахунків собівартість одиниці транспортної послуги зменшено на 6,98% ($0,03 \times 100 / 0,43 = 6,98$). Відповідно значення коефіцієнту чутливості собівартості до коливання обсягу становитиме 0,39 ($6,98 / 17,6$).

Необхідно визначити також, на скільки може змінитися прибуток від впровадження заходу ($P\uparrow_{\Pi}$). Відповідно будемо враховувати коливання прибутку під впливом збільшення обсягу продажу ($P\uparrow_{\text{вп}}$) та зниження собівартості ($P\downarrow_{\text{сп}}$), що можна зробити провівши розрахунки за наступними формулами, враховуючі фактичну ціну (Цф) й собівартість (Сф):

$$P\uparrow_{\Pi} = P\uparrow_{\text{вп}} \times (\text{Цф} - \text{Сф}) \quad (2.16)$$

$$P\uparrow_{\text{псв}} = P\downarrow_{\text{сп}} \times (\text{Овф} + \text{Овд}) \quad (2.17)$$

$$P\uparrow_{\text{поп}} = 4991,15 \times (0,150 - 0,115) = 174,7 \text{ тис. грн.}$$

$$P\uparrow_{\text{псв}} = 0,03 \times (28358,8 + 4991,15) = 1000,5 \text{ тис. грн.}$$

Спостерігаємо з попередніх розрахунків, збільшення прибутку відбудеться на 174,7 тис. грн. (обсяг продажу) та на 1000,5 тис. грн. (собівартість). Загальне збільшення станове 6,87 тис. грн. $((174,7 + 1000,5) / 171 = 6,87)$.

Вищенаведені розрахунки підкреслюють, що захід по впровадженню на виробництво нової операції бізнес-процесу є доцільним. Надалі подивимось, яким чином даний прогноз відобразиться на рівні рентабельності (ΔP), враховуючи резерви зміни прибутку ($\Delta \Pi$) та собівартість (фактичну та можливу):

$$\Delta P = \left(\frac{\text{Пф} + \Delta \Pi}{(\text{Овф} + \text{Овд}) \times \text{Св}} - \frac{\text{Пф}}{\text{Овф} \times \text{Сд}} \right) \times 100\% \quad (2.18)$$

$$\Delta P = \left(\frac{171 + 1000,5 + 174,7}{(28358,8 + 4991,15) \times 0,107} - \frac{171}{28358,8 \times 0,115} \right) \times 100 = 32\%$$

Проведені розрахунки підкреслюють зростання рентабельності послуг на 32%, під впливом новітніх перетворень.

Використання нової операції бізнес-процесу відобразиться на рівні рентабельності продажів:

$$\Delta P = \left(\frac{\text{Пф} + \Delta \Pi}{(\text{Овф} + \text{Овд}) \times \text{Цф}} - \frac{\text{Пф}}{\text{Овф} \times \text{Цф}} \right) \times 100\% \quad (2.19)$$

$$\Delta P = \left(\frac{171 + 1000,5 + 174,7}{(28358,8 + 4991,15) \times 0,150} - \frac{171}{28358,8 \times 0,115} \right) \times 100 = 23\%$$

Збільшення рентабельності продажів передбачається на 23%.

Подано вищенаведені розрахунки у табл. 2.6.

Таблиця 2.6 – Ефективність пропонованого заходу щодо нової операції

№ п/п	Показники	Од. виміру	До впровадження заходів	Заплановані зміни	Після впровадження заходів
1.	Виручка від реалізації послуг	тис.грн.	17678,25	↑ на 17,6%	20789,6
2.	Ціна одиниці послуги	грн.	150	Не зміниться	150
3.	Собівартість одиниці продукції	грн.	115	↓ на 6,98%	107
4.	Обсяг реалізованих послуг	тис.тон	28358,8	↑ на 17,6%	33350
5.	Прибуток від реалізації послуг	тис.грн.	171	↑ на 2,25%	174,7
6.	Рентабельність продукції	%	1,88	↑ на 32%	2,48
7.	<u>Рентабельність продажу</u>	%	1,18	↑ на 23%	1,45

Отже, за підсумками табл. 2.6 задля реалізації проекту нової операції у бізнес-процесі товариства, спостерігаємо скорочення витрат послуг ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» на 15%, що в свою чергу спричинить підвищення виручки на 17,6%, також зменшення собівартості авто-послуг на 6,98% надає можливість задля підвищення прибутку на 2,25% чи на 6,87 тис. грн., що позитивно відобразиться у майбутньому на рентабельності. Зокрема прогнозується збільшення рівня рентабельності: продажу - на 1,45%; послуг - на 2,48%. Тобто простежується ефективність від застосування нової технології бізнес-процесу – 2,48%.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Встановлення рівня ефективності бізнес-процесу будь-якого суб'єкта господарювання залежить від його фінансових підсумків функціонування. Отриманими результатами можна вважати прибутки (збитки) та рентабельність.

Формування доходу організації відбувається завдяки вдало-організованого просуванню власного продукту на ринковому сегменті функціонування.

Стосовно показнику рентабельності організації власного бізнес-процесу, то він окреслює результативність здійснення господарювання та підкреслює раціональність створення бізнесу та реалізацію окремих бізнес-операцій, тобто в цілому й за окремими функціональними підсистемами.

Використання факторного методу задля аналізу рентабельності залучення до бізнесу власного капіталу допомагає визначити вплив різних показників (К фін. залежності; К оборотності активів; К ліквідності, тощо) на остаточне визначення рентабельності. Тобто обрання факторів рентабельності, це визначення найбільш впливових чинників створення та зростання прибутку. Встановлення чинників впливу оточення (зовнішніх, внутрішніх) на здійснення бізнес-процесу дозволяє своєчасно уникнути їх негативний вплив на функціонування організації.

Об'єктом дослідження випускної роботи виступає ТОВ «АСД ЛОГІСТИК», з притаманною та ретельно описаною у попередніх підрозділах діяльністю.

Проведене дослідження обсягів і структури перевезень ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» у 2019-2021 роках показав, що обсяги транспортування вантажу та пасажирів збільшуються, що відповідно впливає на підвищення вантажообігу та пасажирообігу товариства.

Здійснення оцінки стану майна ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» показала, що знос ОЗ компанії постійно зростає, що є небажаним аспектом для подальшого розвитку. Він підкреслює, що ОЗ спрацьовані на 0,18 у 2021р., вони зумовлюються необхідністю модернізації та трансформації, бо інакше це призведе до неконкурентоспроможності товариства.

Здійснене дослідження ефективності залучення до бізнес-процесу ОЗ товариства свідчить про поступове зниження раціональності їх використання у 2019-2021 роках та скорочення процесу оновлення. Стосовно доходів ТОВ «АСД ЛОГІСТИК», то за останні простежується тенденцію до збільшення, що свідчить про успішну господарську діяльність підприємства.

Проведений аналіз витрат за елементами показав, що матеріальні витрати зменшуються, витрати на оплату праці та відрахування зросли на 12,2% за аналізований період, амортизація скорочується та інші операційні витрати також.

Дослідивши індикатори рентабельності товариства, спостерігаємо стабільне але незначне підвищення ефективності авто-послуг, що можна трактувати як задовільну роботу керівництва компанії, яка потребує незначних змін в організаційному аспекті задля стабільного подальшого функціонування.

Крім того для підвищення ефективності (рентабельності) пропонується впровадити новітню для товариства технологію покращення послуг. Додаткова операція з моніторингу автотранспортом працює через систему Інтернет, що дозволить здійснювати координацію послуги та контролювати вантаж замовником послуги.

Використання додатково запропонованого елемента послуг GPS навігації дозволить ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» збільшення рентабельності через:

- оптимізацію комунікативно-оперативних обов'язків диспетчерської служби та скорочення непродуктивного руху автотранспорту (виключення приписок);
- формування управлінських резолюцій на підставі інформаційних даних вмонтованих датчиків, прискорення реалізації замовлень;
- відповідну економію ПММ при експлуатації ОЗ й збільшення доходу;
- оптимальний вибір маршрутів та інформативність про стан автотранспорту;
- якісно організовану службу надання послуг, яка працює значно швидше та сфокусована на вимогах своїх клієнтів (споживачів), тим самим змінюючи прибутковість власного бізнесу.

СПИСОК ВИКРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрушків Б. М., Піхурко А. І. Управлінська діагностика як спосіб пошуку напрямів покращення системи менеджменту на підприємстві. *Збірник тез доповідей Міжнародної науково-технічної конференції молодих учених та студентів «Актуальні задачі сучасних технологій»*. 2018. Том № 2. С. 168- 169.
2. Бершадська І. І., Макалюк І. В. Фактори та резерви підвищення прибутковості на підприємстві. *Сучасні проблеми економіки і підприємництва*. 2017. Вип. 19. С. 159–166
3. Бланк І. О. Управління фінансами підприємств: підручник. Київ: Київ. нац. торг. екон. ун т, 2017. 792 с.
4. Васильцова, С., Майстро, Р., Литвин, К. Шляхи підвищення прибутковості діяльності підприємства в сучасних умовах. *Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки)*. 2021. № 3. С. 63–67. URL: <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2021.3.63>
5. Гаватюк Л. С., Перегіняк Н. М. Шляхи підвищення рівня прибутковості вітчизняних підприємств у сучасних умовах господарювання. *Економіка та суспільство*. 2017. № 9. С. 363-367. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/9_ukr/62.pdf
6. Гайбура Ю. А., Загнітко Л.А. Прибутковість підприємства: поняття, фактори, резерви. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Економіка і менеджмент. 2019. Вип. 24(2). С. 99-104. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_eim_2019_24\(2\)__23](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_eim_2019_24(2)__23)
7. Гудзь, П., Гудзь, М., Чернятін, М. Оцінка ефективності управління промислового підприємства на основі фінансових показників діяльності. *Управління змінами та інновації*. 2022. № 3. С. 27-32. URL: <https://doi.org/10.32782/СМІ/2022-3-5>
8. Економіка підприємства. Гримчуцький Т.С., Карапетян О.В., Погрішук Б.В. Київ: КНЕУ, 2010. 347с.

9. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Центр навчальної літератури, 2010. 488 с. URL: <http://flightcollege.com.ua>
10. Данілова Є.І. Взаємозв'язок стратегічного та оперативного управління в системі управління компанією. *Економіка. Соціологія. Менеджмент*. 2019. № 4. С. 24–27.
11. Дзюбенко О. М. Підходи до економічного аналізу рентабельності. *Вісник Житомирського державного технологічного університету*. Серія: Економічні науки. 2018. № 1. С. 9-14. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzhdtu_econ_2018_1_4
12. Економічний аналіз: Навчальний посібник / За ред. Чумаченка М.Г. Київ: КНЕУ, 2001. 540с.
13. Економіка підприємства: Підручник / За заг.ред. С.Ф.Покропивного Вид 2-ге. Київ: КНЕУ, 2000.
14. Економіка підприємства. Збірник практичних задач і конкретних ситуацій: Навч. Посібник. / За ред. С.Ф.Покропивного. Київ: КНЕУ, 1999.
15. Єпіфанова І. Ю. Прибутковість підприємства: сучасні підходи до визначення сутності. *Економіка і суспільство*. 2016. №3. С. 189 –192.
16. Єршова Н. Ю. Напрями удосконалення організації аналізу рентабельності для підвищення ефективності обліково-аналітичної діяльності на підприємстві / Н. Ю. Єршова, А. М. Буравльова, Т. І. Кочетова. *Вісник Національного технічного університету "ХПІ"*: зб. наук. пр. Харків : НТУ "ХПІ", 2021. № 3. С. 84-88.
17. Загірняк Д.М., Данилко В.К., Іщенко С.В., Лига Д.Л. Стратегічна стійкість в умовах глобалізації економіки як антикризовий інструмент. *Вісник НТУ «ХПІ»* (Економічні науки). Харків, 2020. № 3. С. 102-105. URL: <http://es.khpi.edu.ua/article/view/2519-4461.2020.3.102>.
18. Зятковський І.В. Фінанси підприємств: Навчальний посібник. Тернопіль: Економічна думка, 2002. 400с.

19. Івахненко В.М. Курс економічного аналізу: Навчальний посібник. Київ: Знання Прес, 2000. 207с.
20. Кадацька А. М. Методика формування фінансових результатів підприємствами. *Вісник Сумського національного аграрного університету*. 2017. № 2. С. 86-89.
21. Кобилецький В. Р. Рентабельність. Сутність та показники. Онлайн-журнал «Financial Analysis online». URL: <https://www.finalon.com/metodyka-rozrakhunku/229-rentabelnist>
22. Ковальська С. Т., Мартинова І. М. Застосування сучасних моделей управління. *Економіка, менеджмент, фінанси: теоретичні та практичні аспекти розвитку*: матеріали науково-практичної конференції. Київ: Аналітичний центр «Нова економіка», 2020. Ч. 2. С. 126- 129.
23. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств. Київ: Либідь, 2000. 285с.
24. Кубецька О. М., Остапенко Т. М., Зайченко Р. А. Підвищення прибутку з метою забезпечення економічної безпеки підприємства. *Бізнес Інформ*. 2022. №1. С. 287–293. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-1-287-293>
25. Левкович О. В., Калашнікова Ю. М. Фінансова стійкість як передумова інноваційного розвитку підприємства. *Ефективна економіка*. 2021. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8776>
26. Любкіна О. В., Шмельова М.О. Діагностика фінансової діяльності і прогнозування перспектив розвитку бізнесу на основі багатофакторної моделі рентабельності. *Ефективна економіка*. 2018. № 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2018_3_21
27. Мних Є.В. Ференц І.Д. Економічний аналіз. Навчальний посібник. Львів: «Армія України», 2000.
28. Онешко С. В., Башлай С. В., Короленко О. Б. Особливості збереження та підтримки економічного потенціалу України в умовах війни. *Економіка та*

суспільство. 2022. Вип. № 40. URL:
<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1440/1385>

29. Партола А. С. Шляхи підвищення прибутковості підприємства. *Розвиток європейського простору очима молоді: економічні, соціальні та правові аспекти*. 2017. №8. С. 679–684.

30. Пілецька С.Т., Коритько Т.Ю. Ефективність управління підприємством, підходи та методи щодо її оцінки. Проблеми системного підходу в економіці. 2018. № 5 (67). С. 100–106.

31. Покропивний В.Г. Економіка підприємств: Навчальний посібник. Київ: КНЕУ, 2001. 347с.

32. Попович П.Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання. Тернопіль: Економічна думка, 2001. 207с.

33. Ревенко О. В. Вплив податкових факторів на результати діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2021. № 8. URL:
<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9145>

34. Руденко В.П. Аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства. Київ, 2000.

35. Селезнєва Г.О., Іпполітова І.Я. Оцінювання ефективності системи управління підприємством. *Ефективна економіка*. 2020. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7711>

36. Стрішенець О. Аналітичні підходи до управління прибутком на підприємстві. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету ім. Л. Українки*. 2018. № 2. С. 18 – 25.

37. Терент'єва, Н. В., Череп О.Г. Аналіз методичних підходів до оцінювання ефективності управління збутовою діяльністю. Економічний аналіз: зб. наук. Праць. Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2018. № 1. С. 318-324. URL: <http://elibrary.nubip.edu.ua/7926/1/10smg.pdf>

38. Тешева Л. В., Титаренко В. В. Основні засади формування механізму управління рентабельністю підприємства. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 27. С. 31–35.
39. Хаустова В. Є. Диверсифікація і інтеграція як форми забезпечення стратегічних орієнтирів управління розвитком підприємств. *Бізнес Інформ*. 2020. № 12. С. 482–494.
40. Холява І. П., Олійник А. М., Цьвок Д. Р. Стратегічне планування в управлінні діяльністю підприємства. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. Серія: стратегічне управління, управління портфелями, програмами та проєктами. 2015. № 2. С. 107–112.
41. Шуляр Р. В. Розвиток економіко-управлінського інструментарію забезпечення бізнес-процесів: моделювання, регулювання та економічне обґрунтування: моногр. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 276 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Динаміка доходів та витрат ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» 2019-2021р.

№ п/п	Показники	Роки		
		2019	2020	2021
1	Дохід (виручка) від реалізації послуг	16427,25	17476,5	17678,25
	У % до попереднього року	-	119,1	101,3
	У % до базового року	100	119,1	121,4
2	Собівартість реалізованої послуги	6396,0	8985,0	9078,75
	У % до попереднього року	-	140,5	101,0
	У % до базового року	100	140,5	141,9
3	Інші операційні витрати	5755,5	5458,5	5439,0
	У % до попереднього року	-	95,2	99,1
	У % до базового року	100	95,2	94,3
4	Разом витрати	12151,5	14443,5	14517,75
	У % до попереднього року	-	118,9	100,5
	У % до базового року	100	118,9	119,5

Додаток Б

Прибуток ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» за 2019-2021 рр., тис. грн.

№ п/п	Показники	Роки		
		2019	2020	2021
1	Фінансовий результат до оподаткування	38,25	120,0	213,75
	У % до попереднього року	-	313,7	178,1
	У % до базового року	100	313,7	558,8
2	Податок на прибуток	9,0	24,0	42,75
	У % до попереднього року	-	266,7	178,1
	У % до базового року	100	266,7	475,0
3	Чистий прибуток (збиток)	28,95	96,0	171,0
	У % до попереднього року	-	328,2	178,1
	У % до базового року	100	328,2	584,6

Додаток В

Динаміка рентабельності ТОВ «АСД ЛОГІСТИК» 2019-21 рр., %

№ п/п	Показники	Роки		
		2019	2020	2021
1	Рентабельність активів	3,89	7,58	10,83
	У % до попереднього року	-	194,8	142,9
	У % до базового року	100	194,8	278,4
2	Рентабельність власного капіталу	15,59	33,85	37,62
	У % до попереднього року	-	217,1	111,1
	У % до базового року	100	217,1	241,3
3	Рентабельність ОЗ	8,67	11,99	15,3
	У % до попереднього року	-	138,3	127,6
	У % до базового року	100	138,3	176,4
4	Рентабельність послуг	0,46	1,07	1,88
	У % до попереднього року	-	232,6	175,7
	У % до базового року	100	232,6	408,7
5	Рентабельність діяльності	0,24	0,66	1,18
	У % до попереднього року	-	275,0	178,8
	У % до базового року	100	275,0	491,7